

SADRŽAJ:

UVOD i ZAKLJUČCI.....	2
27. maj 2004. – Ubistvo glavnog urednika dnevnog lista Dan Duška Jovanovića.....	7
24. oktobar 2006. – Napad na književnika Jevrema Brkovića i ubistvo Srđana Vojičića	11
April i maj 2007. – Prijetnje smrću aktivisti za ljudska prava Aleksandru Zekoviću.....	12
1. septembar 2007. – Napad na direktora dnevnog lista <i>Vijesti</i> Željka Ivanovića	13
1. novembar 2007. – Napad na novinara <i>Radio Berana</i> i lista <i>Republika</i> Tufika Softića	14
24. maj 2008. – Napad na novinara listova <i>Danas</i> i <i>Vijesti</i> Mladena Stojovića	15
5. avgust 2009. – Napad na urednika <i>Vijesti</i> Mihaila Jovovića i fotoreportera Borisa Pejovića	16
24. septembar 2010. – Prijetnje uredništvima <i>TV Vijesti</i> i dnevnika <i>Vijesti</i>	19
Januar i februar 2011. – Prijetnje novinarki <i>Vijesti</i> Oliveri Lakić.....	20
14. jul 2011. – 28. avgust 2011. – Paljenje vozila dnevnika <i>Vijesti</i>	25
18. novembar 2011. – Napad na ekipu novinara dnevnika <i>Vijesti</i> i <i>TV Vijesti</i>	26
7. mart 2012. – Napad na novinarku <i>Vijesti</i> Oliveru Lakić	26
6. april 2012. – Napad na novinara <i>Monitora</i> Marka Milačića	28
8. avgust 2012. – Incident između političara i novinarke <i>Dana</i> Lidije Nikčević	29
4. oktobar 2012. – Napad na novinare dnevnih listova <i>Vijesti</i> i <i>Dan</i> u Pljevljima	29
5. jul 2013. – Prijetnje novinarki nedjeljnika <i>Monitor</i> Mileni Perović-Korać	30
21. jul 2013. – Napad na fotoreportera <i>Vijesti</i> Ivana Petrušića	31
11. avgust 2013. – Eksplozija pred kućom novinara <i>Vijesti</i> i <i>Monitora</i> Tufika Softića.....	32
3. septembar 2013. – Incident između direktora NVO <i>Institut za javnu politiku</i> i novinara i fotoreportera <i>Vijesti</i>	32
17. septembar 2013. – Vrijeđanje novinara <i>Monitora</i> Marka Milačića.....	34
20. oktobar 2013. i 8. novembar 2013. – Kamenovanje redakcije <i>Vijesti</i>	34
16. novembar 2013. – Vrijeđanje direktorice nedjeljnika <i>Monitor</i> Milke Tadić-Mijović	35
2012. i 2013. – Prijetnje direktoru NVO <i>LGBT Forum progres</i> Zdravku Cimbaljeviću.....	36
16. decembar 2013. – Obijanje automobila novinara Darka Ivanovića.....	37
26. decembar 2013. – Eksplozija pred redakcijom <i>Vijesti</i>	38
31. decembar 2013. – Kamenovanje prostorija redakcije <i>NTV Montena</i>	38
3. januar 2014. – Napad na novinarku <i>Dana</i> Lidiju Nikčević	39

UVOD i ZAKLJUČCI

Sloboda izražavanja je neophodna za prosperitet demokratskog društva. Posebno novinari, političari, umjetnici, advokati i aktivisti za zaštitu ljudskih prava, ne mogu da obavljaju svoju profesiju bez slobode izražavanja i moraju biti posebno zaštićeni imajući u vidu njihovu ulogu „čuvara demokratije“ (*watchdog*). Stepenn zaštite ovih profesija u jednom društvu pokazatelj je demokratičnosti i otvorenosti tog društva.

Nažalost, u Crnoj Gori su česti napadi i drugi pritisci posebno na novinare, koji kritikuju vlast, govore o kršenju ljudskih prava, organizovanom kriminalu i korupciji. Većina ovih napada do danas nije rasvijetljena. Takva atmosfera nekažnjivosti posebno ugrožava novinare koji su najčešće žrtve neistraženih napada, ali i cijelo društvo kome su novinari istraživači neophodni da podupiru demokratske tokove, unaprijeđuju rad institucija i podstiču vladavinu prava. Ako se država ophodi pasivno prema tim napadima, ona postaje odgovorna za gušenje slobode govora, vladavine prava i demokratije.¹

Ovo je izvještaj o procesuiranju pojedinačnih slučajeva napada prvenstveno na novinare, ali i na književnika Jevrema Brkovića i njegovog pratioca Srđana Vojičića, i dvojicu aktivista za ljudska prava, Aleksandra Zekovića i Zdravka Cimbalevića, koji su takođe bili ugroženi zbog slobode izražavanja.

Izvještaj obuhvata period od 27. maja 2004, kada je ubijen Duško Jovanović, glavni urednik dnevnog lista *Dan*, do kraja januara 2014, kada je u Službenom listu Crne Gore objavljena Odluka Vlade Crne Gore o osnivanju Komisije za praćenje postupanja nadležnih organa u istragama slučajeva prijetnji i nasilja nad novinarima, ubistava novinara i napada na imovinu medija.

U izvještaju je ukupno obrađeno 30 slučajeva, od prijetnji, kamenovanja prostorija, uništavanja imovine, prebijanja, podmetanja eksploziva do ubistava. Ubijeni su Duško Jovanović, glavni urednik dnevnog lista *Dan*, 2004. godine, i Srđan Vojičić, pratilac napadnutog književnika Jevrema Brkovića, 2006. godine, dok su novinari i aktivisti bili i životno ugroženi ili je na drugi način pokušano da se zastraše i da se spriječi njihovo djelovanje.

Kod većine slučajeva mogu se uočiti određeni obrasci, na primjer: žrtve su mediji ili pojedinci spremni da kritikuju vlast ili organizovani kriminal; najviše napada je usmjereno protiv dnevnika *Vijesti*, istrage se vode loše i uglavnom bez rezultata; tužilaštvo i policija prebacuju odgovornost jedni na druge dok ne zastari krivično gonjenje; u slučajevima u kojima su napadači procesuirani, ili postoje ozbiljne sumnje da se radi o pravim izvršiocima, nalogodavci napada ostaju neotkriveni; kod optuženja se teži lakšim kvalifikacijama, sudovi teže ublažavanju kazni, a česta je tendencija i da se po svaku cijenu uz napadače okrive i novinari.

Tako se nekažnjivost javlja kao pravilo, posebno u najtežim slučajevima, uključujući i slijedeće, javnosti najpoznatije slučajeve:

- Ubistvo glavnog urednika dnevnog lista *Dan*, Duška Jovanovića, nije rasvijetljeno ni nakon devet godina. Procesuiran je i kažnjen samo jedan od saizvršilaca i to na osnovu diskutabilnih dokaza, ostali saizvršioci i nalogodavac ubistva nijesu otkriveni, a motiv ubistva je ostao nepoznat;
- Zbog napada na književnika Jevrema Brkovića, u kome je ubijen njegov pratilac Srđan Vojičić 2006, do danas niko nije procesuiran;
- U slučaju dva napada na novinara Tufika Softića, koji je prebijen 2007, a u avgustu 2013.

¹ Pregled prakse Evropskog suda za ljudska prava u odnosu na istrage nasilja prema novinarima, dostupan je u biltenu Akcije za ljudska prava, na linku: <http://www.hraction.org/wp-content/uploads/Bilten-XVIII1.pdf>.

mu je u dvorište porodične kuće bačena eksplozivna naprava, do danas niko nije otkriven ni procesuiran;

- Kontinuirane prijetnje smrću istraživaču kršenja ljudskih prava Aleksandru Zekoviću 2007. godine, za koje se sumnja da ih je uputio službenik policije, tadašnji tjelohranitelj direktora Uprave policije, nikada nijesu procesuirane, snimak prijetnji je nestao iz predmeta, a gonjenje je zastarjelo;

- I istraga u slučaju prebijanja sportskog novinara Mladena Stojovića iz 2008. godine, koji se usudio da govori o namještanju utakmica - "fudbalskoj mafiji" u Crnoj Gori, obustavljena je zbog zastarjelosti posle pet godina, bez rezultata;

- Iako je slučaj prebijanja direktora dnevnog lista *Vijesti*, Željka Ivanovića, 2007. godine, procesuiran, i dvojica okrivljenih pravosnažno osuđeni, ovaj slučaj je jedan od onih u kojima pravda nije uvjerljivo zadovoljena. Oštećeni Ivanović, koji je izričito tvrdio da osuđeni nisu osobe koje su ga fizički napale, kao i druge indicije opravdano pobuđuju sumnju da su okrivljeni zapravo priznali krivicu za djelo koje nijesu učinili, a za koje su boravili godinu dana u zatvoru;

- Slučaj napada na fotoreportera Borisa Pejovića i urednika *Vijesti* Mihaila Jovovića, od strane gradonačelnika Podgorice, Miomira Mugoše, njegovog sina i vozača 2009, koji je državno tužilaštvo uporno pokušavalo da predstavi kao tuču u kojoj je podjednaka krivica svih učesnika, nije odgovarajuće procesuiran. Gradonačelnik je procesuiran samo u prekršajnom postupku, nikada nije utvrđeno zbog čega policija nije provjerila navode novinara o upotrebi pištolja u incidentu, a do danas nije ispitana ni odgovornost ljekara i državnih službenika zbog ometanja sprovođenja pravde u tom slučaju.

- Ni više od dvije godine kasnije nisu otkriveni počinioci tri slučaja paljenja vozila dnevnog lista *Vijesti* iz 2011. godine. Napad na novinarku *Vijesti* Oliveru Lakić iz 2012. godine nije rasvjetljen, jer, uprkos tome što je izvršilac napada otkriven i osuđen - i u međuvremenu amnestiran i oslobođen, njegov motiv i nalogodavac je ostao nepoznat. Još uvijek nije utvrđeno ni ko je sve i zbog čega prethodno prijetio smrću ovoj novinarki. Prošle godine je zbog toga što joj je prijetio pravosnažno osuđen radnik fabrike "Tara" u Mojkovcu, o kojoj je ona pisala, ali kako o djelovanju fabrike istraga nikad nije otvorena, nije se razjasnilo ni zašto je Musić bio toliko motivisan da prijeti novinarki. Takođe zbog prijetnji Oliveri Lakić optužen je i službenik policije, Milenko Rabrenović.

- Zdravko Cimbalević, aktivista za ljudska prava i prvi javno deklarisan homoseksualac u Crnoj Gori, zbog nedostatka procesuiranja mnogobrojnih prijetnji smrću zatražio je i ostvario pravo na azil u Kanadi u novembru 2013. godine. Odluka o dodjeli azila Cimbaleviću je nedvosmisleni stav te države o nedjelotvornosti zaštite ljudskih prava u Crnoj Gori, što bi morala da bude ne samo ponižavajuća, već i otrežnjujuća poruka za Vrhovnog državnog tužioca i Vladu Crne Gore.

Prikazano je i nekoliko primjera efikasnog procesuiranja kao što je slučaj napada na ekipu *TV Vijesti* i dnevnika *Vijesti* u Humcima kod Nikšića, i slučaj prijetnji i uvrijeda novinarki Monitora Mileni Perović-Korać zbog kojih je prvostapenom presudom Osnovnog suda na uslovnu kaznu osuđen predsjednik Skupštine opštine Kolašin, Mile Šuković.

U izvještaju je predstavljeno i nekoliko slučajeva koji bi se mogli formalno pravno definisati kao vrijeđanje ili incidenti bez težih posledica. Međutim, i u ovim slučajevima cilj je sprečavanje novinara u obavljanju posla, a posledica zastrašivanje i stvaranje opšte atmosfere linča i nekažnjivosti.

* * *

HRONOLOGIJA DOGAĐAJA KOJI SU PRETHODILI OSNIVANJU KOMISIJE ZA PRAĆENJE ISTRAGA NASILJA NAD NOVINARIMA

Na predlog NVO *Akcija za ljudska prava* Vlada je usvojila i **Akcionim planom za sprovođenje preporuka EU iz novembra 2010, kao mjeru za sprovođenje do kraja juna 2011, propisala i izradu Izvještaja o istragama i nasilju protiv novinara**. Međutim, u razradi ove mjere, ovaj izvještaj je neopravdano ograničen samo na opise slučajeva koji su stigli do optuženja i suda. Izvještaj nikada javnosti nije pružio informacije o statusu istraga u većini slučajeva napada na novinare koji nikad nijesu ni stigli do suda, pa se tako nije znalo jesu li ti predmeti zastarjeli, da li su u njima uopšte preduzete bilo kakve radnje i da li se uopšte planiralo preduzimanje bilo kakvih radnji. Iako smo više puta apelovali na nadležne da se ovaj izvještaj dopuni, to se nije desilo.

Akcija za ljudska prava je 12.5.2010. podnijela **zahtjev za pristup informacijama Vrhovnom državnom tužilaštvu (VDT) o procesuiranju 12 slučajeva očiglednih kršenja ljudskih prava, od kojih su neki dio ovog izvještaja**. VDT je pet mjeseci kasnije odbilo naš zahtjev uz obrazloženje da se pristup informaciji ne može ostvariti po odredbama Zakona o slobodnom pristupu informacijama, već samo shodno Zakonu o krivičnom postupku – drugim riječima, rečeno je da javnost nema pravo da zna da li se te istrage uopšte vode, već da to mogu da saznaju samo neposredni učesnici u krivičnom postupku. *Akcija za ljudska prava* je u žalbi Ministarstvu pravde 8.10.2010. istakla da javnost ima pravo da zna da li se istrage u ovim slučajevima uopšte vode, kao i da sazna informacije koje neće ugroziti te istrage, a da odbijanje zahtjeva od strane državnog tužilaštva uopšte ne doprinosi unapređenju povjerenja javnosti u rad pravosuđa, što je propisano i kao jedan od ciljeva Strategije reforme pravosuđa Crne Gore. Poslije procesa koji je trajao skoro dvije godine i presude Upravnog suda kojom je naloženo Ministarstvu pravde da poništi rješenje kojim je potvrdilo stav VDT-a, dobili smo rješenje od 20. marta 2012. kojim se dozvoljava pristup informacijama traženim dana 12.5.2010. Iako su se skoro svi odgovori Vrhovnog državnog tužilaštva, poslije dvije i po godine, sveli na to da nema napretka u istrazi pomenutih napada ili da počinioci nijesu pronađeni, **bilo je važno izboriti se za pravo da javnost bude obaviještena o tome da li se nešto uopšte čini u istragama kršenja ljudskih prava**.

Akcija za ljudska prava je, kao i drugi, apelovala više puta na VDT i policiju da preduzmu sve mjere za koje su nadležni i djelotvorno istraže kršenje slobode izražavanja u vidu napada na novinare i medije. Onda je **13. marta 2012, na inicijativu premijera Igora Lukšića, održan sastanak direktora Uprave policije Božidara Vuksanovića, potpredsjednika Vlade i ministra pravde Duška Markovića, Vrhovne državne tužiteljke Ranke Čarapić, Ministra unutrašnjih poslova Ivana Brajovića i specijalne tužiteljke Đurđine Ivanović, na kome je odlučeno da rasvjetljavanje i procesuiranje svih slučajeva napada na novinare i medije u protekle dvije godine bude prioritet rada policije i tužilaštva**. Međutim, ni skoro dvije godine kasnije nema napretka u otkrivanju nalogodavaca i izvršilaca. Zato ne iznenađuju ocjene u Analitičkom izvještaju Evropske komisije za poglavlje 23 u kome se, između ostalog, i dalje naglašava zabrinutost zbog napada na novinare i naglašava obaveza da se ti napadi temeljno istraže i procesuiraju. Temeljna istraga u ovim predmetima trebalo bi da dovede, ne samo do odgovornih za prijetnje i napade, nego i do utvrđivanja odgovornosti državnih službenika koji su opstruirali istrage ovih slučajeva, obezbijedili nekažnjivost i ozbiljno doveli u pitanje vladavinu prava u Crnoj Gori.

Akcionim planom za poglavlje 23, mjerom 3.4.2, do kraja 2013. godine predviđeno je da Vlada formira multidisciplinarnu Komisiju za praćenje postupanja nadležnih organa u istragama starih i

nedavnih slučajeva prijetnji i nasilja nad novinarima i ubistava novinara, u čijem sastavu će biti predstavnici Ministarstva unutrašnjih poslova, tužilaštva, policije, medija i NVO, koja će u okviru svojih aktivnosti izraditi i izvještaj o istragama. Za narednu 2014. godinu propisana je obaveza MUP-a, odnosno Uprave policije i Vrhovnog državnog tužioca, da redovno pripremaju i podnose izvještaje o istragama starih i nedavnih slučajeva prijetnji i nasilja nad novinarima ovoj Vladinoj komisiji. U skladu s javnim pozivom koji je objavilo Ministarstvo unutrašnjih poslova 3.12.2013, za člana ove Komisije iz reda nevladinih organizacija s iskustvom iz oblasti rada Komisije, NVO *Mreža za afirmaciju nevladinog sektora* i NVO *Akcija za ljudska prava* predložile su advokata Veselina Radulovića, a NVO *Građanska alijansa*, NVO *Alfa centar*, NVO *35 mm*, NVO *Centar za demokratiju i ljudska prava*, NVO *Inicijativa mladih za ljudska prava*, NVO *Monitoring group Ulcinj-Mogul*, NVO *Centar za zaštitu prava pacijenata i monitoring zdravstvenog sistema-Krug života*, i NVO *OZON*, novinara RTCG Darka Ivanovića.² Ministar je objavio da će izabrati kandidata za koga je dostavljeno najviše blagovremenih, potpunih i osnovanih predloga nevladinih organizacija.

Na predlog Ministarstva unutrašnjih poslova, **Vlada Crne Gore je krajem decembra 2013, donijela odluku o osnivanju Komisije za praćenje postupanja nadležnih organa u istragama slučajeva prijetnji i nasilja nad novinarima, ubistava novinara i napada na imovinu medija, od jedanaest članova, čiji je predsjednik Nikola Marković, zamjenik glavnog urednika Dana. Za članove Komisije ministar unutrašnjih poslova Raško Konjević imenovao je Stojanku Radović i Vesnu Jovićević iz Državnog tužilaštva, Milana Tomića i Sašu Rakočevića iz Uprave policije, Svetozara Kekovića i Ljiljanu Ivanović iz Agencije za nacionalnu bezbjednost, Mihaila Jovovića, glavnog urednika Vijesti, Slavka Mandića iz Medijskog savjeta za samoregulaciju, Milu Radulović iz Sindikata medija Crne Gore i Darka Ivanovića iz NVO.** Predsjednik Komisije Nikola Marković je naglasio da „želi da vjeruje da formiranje ove komisije nije samo još jedno formalno ispunjavanje obaveza koje je Crnoj Gori nametnula Evropska komisija, već istinska želja da se bar nešto pokuša uraditi u istragama o ubistvima novinara i napadima na njih“³.

Posle osnivanja Komisije, u januaru 2014, vršilac dužnosti Vrhovnog državnog tužioca, Veselin Vučković, je najavio da će od Ministarstva unutrašnjih poslova i policije zahtijevati analize koje pokazuju zbog čijih propusta su neriješeni brojni napadi i ubistva novinara,⁴ zatražio je i da mu se dostavi kompletan predmet istrage ubistva Duška Jovanovića,⁵ i najavio da će saslušati sve najviše funkcionere službi bezbjednosti u vrijeme ubistva Jovanovića.

Iako je *Akcija za ljudska prava* u okviru javne rasprave o nacrtu Akcionog plana za poglavlje 23 zagovarala osnivanje ovakve Komisije od strane Skupštine, u nastojanju da ona bude što reprezentativnija i nezavisnija, očigledno je da i njeno osnivanje u navedenom sastavu od strane Vlade motivaciono djeluje na državno tužilaštvo i prije nego što je počela s radom.

Nadamo se da će članovi Komisije pojedinačno uliti povjerenje građanima da im dostave informacije koje mogu da pomognu istrage ubistava i ostalih napada na novinare i tako dovedu do ostvarivanja pravde i ljudskih prava na život, bezbjednost i slobodu govora u Crnoj Gori.

Izvještaj pred Vama je prvenstveno izrađen u namjeri da pomogne članovima Komisije da što brže ostvare rezultate koji se već dugo očekuju.

² Informacije objavljene na sajtu MUP-a: <http://www.mup.gov.me/vijesti/134064/Lista-kandidata-NVO-koji-su-predloženi-za-clana-Komisije-za-pracenje-postupanja-nadleznih-organa-u-istragama-starih-i-nedavnih-s.html>

³ „Marković na čelu tima“, *Dan*, 27.12.2013.

⁴ „Veselin Vučković najavio – tražiće analize o neriješenim napadima i ubistvima“, *Pobjeda*, 20.1.2014.

⁵ „Ponovo otvorili predmet Duškog ubistva“, *Dan*, 12.01.2014.

Tea Gorjanc-Prelević, izvršna direktorica NVO Akcija za ljudska prava, je autorka izvještaja u saradnji sa Mirjanom Radović, Elmom Kurtanović, Predragom Milićem, Slobodanom Dumnićem i Draganom Prelevićem. Izvještaj je izrađen u okviru projekta institucionalne podrške Fondacija za otvoreno društvo.

Fotografije na naslovnoj strani:

- Napad na novinarku Dana Lidiju Nikčević – foto: Željko Šapurić, *Dan*
- Eksplozija pred redakcijom Vijesti – foto: Savo Prelević, *Vijesti*
- Napad na novinara listova Danas i Vijesti Mladena Stojovića – foto: Arhiva *Vijesti*
- Ilustracija „Stop represiji nad novinarima“ – Sindikat medija Crne Gore
- Paljenje vozila dnevnika Vijesti – foto: portal *Vijesti*
- Napad na urednika Vijesti Mihaila Jovovića – foto: portal *Vijesti*
- Napad na novinara Radio Berana i lista Republika Tufika Softića - Deutsche Welle (DW)
- Ubistvo glavnog urednika dnevnog lista Dan Duška Jovanovića – foto: Večernje novosti
- Protest novinara – foto: Luka Zeković, *Vijesti*

Hvala vam svima koji ste nam pomogli.

27. maj 2004. – Ubistvo glavnog urednika dnevnog lista Dan Duška Jovanovića

Glavni urednik i suvlasnik dnevnog lista *Dan*, Duško Jovanović, ubijen je iz automatskog oružja 27. maja 2004. ispred redakcije svog lista u Podgorici, a jedini osuđeni za saučesništvo u tom zločinu je bivši podgorički sportista Damir Mandić. Do danas nije utvrđen motiv za ubistvo Jovanovića, niti su otkriveni ostali izvršioci ni nalogodavci ubistva.

Četiri godine prije ubistva, Duško Jovanović je prebijen u ulazu njegove zgrade u Podgorici. Ni počinioци tog napada do danas nijesu otkriveni.⁶

Jovanović je kontinuirano bio izložen prijetnjama. U martu 2002, zbog prijetnje je podnio krivičnu prijavu protiv Ljubiše Buhe - Čumeta, pripadnika zemunskog kriminalnog klana⁷, a u decembru iste godine izjavio agenciji *Beta* da je dobio pismo u kome je upozoren da se „u visokim krugovima MUP-a priprema njegova likvidacija”.⁸ Protiv lista *Dan* pokrenuti su brojni procesi zbog klevete, posebno zbog prenošenja tekstova iz zagrebačkog nedjeljnika *Nacional* koji je optužio crnogorsko rukovodstvo za šverc duvana na Balkanu, kao i zbog tekstova u vezi sa aferom trgovine ženama (S.Č.) u Crnoj Gori. Prijetnje Jovanoviću intenzivirane su neposredno prije ubistva. Prema svjedočenju Jovanovićeve supruge i brata, u tom periodu mu je grubo zaprijetio i tadašnji šef Službe državne bezbjednosti, Duško Marković, koji je to demantovao.⁹

Prvom prvostepenom presudom Višeg suda u Podgorici, 27. decembra 2006, jedini optuženi za ubistvo Jovanovića, Damir Mandić, oslobođen je optužbe da je kao saizvršilac učestvovao u ubistvu usljed nedostatka dokaza. On je u ponovljenom postupku osuđen 27. aprila 2009. na maksimalnih 30 godina zatvora¹⁰, da bi mu konačno 4. decembra 2009. Apelacioni sud smanjio kaznu na 18 godina¹¹.

Mandić je optužen, i na kraju i pravosnažno osuđen, za krivično djelo saučesništvo u Teškom ubistvu (čl. 144, tač. 8 KZ) u pokušaju, što je izazvalo oštre kritike advokata oštećenih i sumnje na „dil sa Mandićem”, s obzirom na činjenicu da je Duško Jovanović prilikom tog pokušaja ubistva i ubijen.¹² Konkretna tačka 8 člana 144 KZ-a odnosi se na teško ubistvo više lica, pa se državni tužilac opredjelio da tom kvalifikacijom „teškog ubistva više lica u pokušaju” istovremeno obuhvati i ubistvo

⁶ „Odustali od istrage za prebijanje”, *Dan*, 17.12.2003. Ministar unutrašnjih poslova u periodu 2001-2013, Andrija Jovičević, rekao je da mu je Jovanović poslao pismo u kome je naveo imena i prezimena ljudi iz sastava Specijalne antiterorističke jedinice MUP-a Crne Gore (SAJ) koji su učestvovali u njegovom prebijanju. „Sjećam se da su u tom pismu pominjana prezimena Brajušković, Lazović, Đurović ili Đuretić...” („Duško je bio bezbjedan dok sam ja bio ministar policije”, *Dan*, 28.01.2014). I brat Duška Jovanovića, Miodrag, objavio je da je Duško Jovanović dobio anonimno pismo, potpisano sa „specijalac”, u kome je obaviješten da su u njegovom prebijanju učestvovali pripadnici SAJ-a („Đurović, Lazović i Kalezić udarna trojka batinaškog voda”, *Vijesti*, 29.8.2013). Pomenuti bivši službenik policije, Brajuško Brajušković, obavestio je u septembru 2013. državno tužilaštvo da je pokojnog Jovanovića 2000. godine prebio njegov bivši kolega iz SAJ-a, Slavko Đurović, zajedno sa još dvojicom pripadnika te jedinice, po nalogu bivšeg direktora policije, Veselina Veljovića, a Đurović i Veljović su to negirali. Tužilaštvo je u ovom slučaju odbilo da pokrene krivični postupak protiv bilo kog lica, našavši da za to nema dovoljno osnovu sumnje („Brajušković: Đurović je pretukao Jovanovića, laž je da nisam rekao tužiocu”, *Vijesti*, 28.9.2013; „Veljović naredio Đurović prebijao”, *Dan*, 28.9.2013; „Tužilaštvo: Brajuškovićeve priče bez dokaza”, *Vijesti*, 27.9.2013; „Policajci negiraju da su pretukli Duška Jovanovića”, *Portal Cdm*, 29.8.2013).

⁷ Ministar unutrašnjih poslova u periodu 2001-2013, Andrija Jovičević, izjavio je da je bio upoznat sa ovom prijavom, kao i da mu je poznato da je „crnogorski MUP naoružao Čumeta i da mu je izdat oružani list”, „da je od više lica iz MUP-a čuo da je tokom 1997. i 1998. godine policija naoružavala građane” („Duško je bio bezbjedan dok sam ja bio ministar policije”, *Dan*, 28.01.2014).

⁸ Jovanović je krajem 2002. optužio MUP da priprema njegovu likvidaciju”, PCNEN, 28.5.2004; „Jovanović 2002. godine obavijestio MUP da mu se sprema likvidacija”, *Dan*, 9.3.2005.

⁹ „Božović: saslušanje Markovića skandalozno”, PCNEN, 15.9.2004. „SDB i Duško Marković prijetili Jovanoviću”, *Dan*, 22.11.2013. „Nisu me pitali je li Duško ugrožen”, *Vijesti*, 26.01.2014.

¹⁰ Presuda Višeg suda u Podgorici K.br.109/08.

¹¹ Presuda Apelacionog suda KŽ. 828/2009.

¹² Advokati oštećenih i drugi su komentarisali da je Mandića trebalo teretiti za svako djelo pojedinačno – za saizvršilaštvo u teškom ubistvu Jovanovića i za saizvršilaštvo u pokušaju ubistva tjelohranitelja Mirovića i očekivali su da tužilac ili sud promijene pravnu kvalifikaciju (sud nije vezan pravnom kvalifikacijom djela od strane tužioca) ali se to do kraja postupka nije desilo (vidjeti tekstove *Dana* iz 2004. i 2005: „Božović: Istraga čuti o izvršiocima”, „Advokati traže promjenu optužnice protiv Damira Mandića”, „Mandiću suditi za ubistvo, a ne za pokušaj”, „Optužnica trgovina režima sa Mandićem – tužilaštvo pokušava da ublaži zločin”, „Knežević: Optužnica je još jedna u nizu lakrdija”).

Jovanovića i ranjavanje njegovog tjelohranitelja Milorada Mirovića, koji se nalazio u njegovoj blizini, a koji je preživio.¹³ Na kraju, Apelacioni sud je upravo zbog kvalifikacije djela kao „pokušaja”, Mandiću smanjio kaznu od 30 na 18 godina zatvora, jer za pokušaj krivičnog djela po zakonu nije moguće odrediti najveću kaznu od 30 godina.¹⁴

Nije nikada utvrđeno da je Mandić pucao i ubio Duška Jovanovića, ali je u ponovljenom postupku, za razliku od prethodnog, stav i Višeg i Apelacionog suda bio da je dokazano da je on učestvovao u kupovini vozila i nabavci oružja kojim je Jovanović ubijen, kao i da se kritične večeri zajedno sa još nekim osobama nalazio u vozilu „Golf 3” iz kojeg je pucano na Jovanovića.¹⁵ Zaključeno je da je Mandić svojim učešćem u kupovini vozila i nabavci oružja, kao i prisutvom u vozilu kritične večeri, značajno i odlučno doprinio izvršenju djela.¹⁶

Sud je utvrdio da je Mandićev mobilni telefon korišćen prilikom kupovine vozila »Golf 3«; da su njegovi biološki tragovi (DNK) nađeni na oružju pronađenom u tom vozilu i na limenci »Red-bula« nađenoj u blizini vozila; da je tog 27.05.2004. Mandić intenzivno komunicirao telefonom, dok od oko 23,00 časa do posle ponoći, odnosno u vrijeme ubistva, „nije ostvarivao telefonsku komunikaciju”, a da je oko sat vremena nakon izvršenog ubistva lociran na mjestu gdje su kasnije pronađeni vozilo „Golf 3” i limenka; da se nije nalazio na mjestima na koja je ukazivao u svojoj odbrani; da je na rukavima njegove dukserice utvrđeno prisustvo barutnih čestica, koje su podudarne s barutnim česticama u čaurama pronađenim na licu mjesta, kao i da je njegov alibi svojim iskazom u prethodnom postupku osporio jedan svjedok.¹⁷

Osuđeni Mandić tvrdi da su dokazi protiv njega u ovom slučaju podmetnuti, njegov branilac je istakao da je Mandić osuđen „na osnovu indicija” i da je vlastima bilo važno da osude nekoga, a da se pri tom ne otkriju ni nalogodavci ni direktni izvršioci.¹⁸ Vrhovni sud je u 2010. odbio zahtjev za zaštitu zakonitosti koji je Mandić podnio protiv presude Apelacionog suda, a još uvijek se očekuje odluka Ustavnog suda po njegovoj ustavnoj žalbi, podnijetoj prije više od tri godine zbog povrede prava na pravično suđenje.¹⁹

Punomoćnici porodice Jovanović su tvrdili da je istraga vođena katastrofalno, da uviđaj neposredno posle ubistva nije odgovarajuće sproveden, da je blokada grada kasnila, da su prepravljani zapisi sa video kamere postavljene na zgradi preko puta mjesta ubistva.²⁰ Oni su tvrdili i da nijesu bili odgovarajuće uključeni u istragu, da nijesu prisustvovali saslušanju svjedoka, da njihovi predlozi nijesu uvaženi – da se otvori dosije Duška Jovanovića i provjeri da li je praćen u vrijeme ubistva; da se istraži porijeklo oružja iz koga je na njega pucano; da se istraži Mandićevo navodno

¹³ Optužnicu je zastupala tada zamjenica Višeg državnog tužioca Ljiljana Klikovac, a Vrhovni državni tužilac je tada bila Vesna Medenica, koja je od 2008. na funkciji predsjednice Vrhovnog suda Crne Gore.

¹⁴ Presuda Apelacionog suda KŽ 828/2009, str. 10: „Kod činjenice da je optuženi izvršio kriv.djelo teško ubistvo u pokušaju iz čl. 144. tač. 8 u vezi čl. 20 Kz- za koje je djelo i osuđen, to je ovaj sud imajući u vidu odredbu čl. 35. st. 2 tač. 3 Krivičnog zakonika, da se za pokušaj kriv.djela ne može izreći kazna na koju je optuženi pobijanom presudom osuđen, to je ovaj sud uvažavajući žalbu optuženog i njegovih branilaca i po službenoj dužnosti preinačio prvostepenu presudu i to samo u dijelu odluke o kazni, tako što je optuženom za predmetno kriv.djelo utvrdio kaznu zatvora u trajanju od 18 (osamnaest) godina pri čemu je respektovao sve one okolnosti koje je prvostepeni sud utvrdio i cijenio a koje su bile od značaja za visinu kazne, pa je našao da je ova kazna adekvatna stepenu društvene opasnosti kriv.djela u pitanju i krivičnoj odgovornosti optuženog kao saizvršioca.” (Na ovu kaznu od 18 godina Mandiću je dodato i godinu dana kazne za krivično djelo Otmice, koje je izvršio 2002. godine).

¹⁵ Presude Višeg suda u Podgorici K.br. 109/08 i Apelacionog suda KŽ 828/2009. U prvoj presudi od 27. decembra 2006, sudija Višeg suda u Podgorici, Radovan Mandić, zaključio je da dokazi nijesu dovoljni da bi se sa sigurnošću utvrdilo da je optuženi Mandić učestvovao u kupovini vozila, kao ni da se nalazio u vozilu „Golf 3” u vrijeme ubistva.

¹⁶ Presuda Apelacionog suda, KŽ 828/2009, strana 9.

¹⁷ Isto.

¹⁸ „Mandić se sprema i za Strazbur”, *Vijesti*, 23. novembar 2010, „U februaru o presudi Damiru Mandiću”, *Dan*, 24.1.2011.

¹⁹ Ustavna žalba je prema riječima advokata Tapuškovića podnijeta u novembru 2010. („Nije bilo volje da se uhapsi iko osim Mandića”, portal *Vijesti*, 9.3.2011, „Tri godine odlučuju o žalbi Damira Mandića”, *Dnevne novine*, 8. i 9.9.2013).

²⁰ „Crnom Gorom šeta još puno Damira Mandića”, *Dan*, 5.9.2004; „Sve više čudnih detalja u istrazi – pored 15 kamera ubice prošle neopaženo”, *Dan*, 7.9.2004; „Orlandiću dostavljene nove kasete”, *Dan*, 16.9.2004.

priznanje istražnom sudiji da je radio za MUP, koji ga je i naoružavao; da se istraži porijeklo sudskih spisa iz Hrvatske nađenih u kolima Damira Mandića, kao i sveska Mandićevih dužnika o dugovima navodne vrijednosti od 900.000 eura; da se saslušaju svi koji su tužili Jovanovića i „Dan“, itd.²¹

Tek četiri godine nakon Jovanovićevog ubistva, poslat je na vještačenje DNK Vuka Vulevića i Armina Muše Osmanagića koje su visoki policijski funkcioneri još u prvim danima istrage javno osumnjičili kao izvršioce ovog zločina, za koji nikada nijesu optuženi.²² Obojica su se nalazila u bjekstvu u periodu posle ubistva. Vuk Vulević je uhapšen u maju 2005, ali krivična prijava protiv njega, kao ni protiv Osmanagića, po osnovu ubistva Jovanovića nikada nije podnijeta zbog nedostatka dokaza.

Prema navodima dnevnog lista *Dan*, Damir Mandić je neposredno nakon ubistva tokom informativnog razgovora u podgoričkom Centru bezbjednosti, svu odgovornost prebacio na Vuka Vulevića, tvrdeći da mu je on rekao da je ubio Jovanovića i da ga je zamolio da zapali vozilo „Golf 3“. Pojasnio je, navodno, da je otišao da zapali automobil, ali da nije to uradio, uz izgovor da je kukavica. Takođe je naveo da će vještaci iz Visbadena naći njegove tragove u Golfu pošto se ranije vozio tim automobilom, te koristio pušku kada su pucali na Ćemovskom polju. Kako je *Danu* rečeno u policiji, Mandić je 2. juna 2004, tokom informativnog razgovora u pogodričkom Centru bezbjednosti, detaljno opisao kako je Vulević ubio Jovanovića. O tome je sačinjena službena zabilješka, ali toj radnji nije prisustvovao tadašnji Viši državni tužilac Novak Ražnatović, u čijoj je nadležnosti bio predmet, iako je o saslušanju bio obaviješten, pa se zabilješka nije mogla koristiti kao valjan dokaz na sudu.²³ *Dan* je objavio 26. januara 2014. da je vršilac dužnosti Vrhovnog državnog tužioca, Veselin Vučković, zatražio ovu zabilješku od Uprave policije u okviru obnovljene istrage ubistva Jovanovića.²⁴

Početkom aprila 2011, crnogorska štampa je prenijela navode beogradskog dnevnika *Blic*, koji je u seriji tekstova opisivao organizovano učešće kriminalaca iz Srbije u sakrivanju ubica Duška Jovanovića 2004. godine i, godinu dana kasnije, ubica inspektora policije Slavoljuba Šćekića, i koji je u tim tekstovima naveo da je oba ubistva naložila služba državne bezbjednosti Crne Gore.²⁵

Takođe, u aprilu 2011. godine, *Dan* je objavio službenu zabilješku koju je 30. maja 2004. navodno sačinio bivši specijalni savjetnik pomoćnika ministra unutrašnjih poslova i tadašnjeg šefa Službe državne bezbjednosti Duška Markovića, Vasilije Mijović, u kojoj se navodi izjava svjedoka, takođe bivšeg službenika Službe državne bezbjednosti (SDB), da je svjedok sa terase svog stana u noći kada se ubistvo dogodilo vidio kako iz automobila izlaze Vuk Vulević i Damir Mandić.²⁶ Prema toj zabilješci, svjedok iz straha za bezbjednost svoje porodice nije smio da prijavi svoja saznanja: „Nijesam lud, da mi pobiju djecu, znaš li ti ko je Vuk Vulević i Damir Mandić. Oni su Službini ljudi,

²¹ „Božović: optužnica sačinjena da padne“, *Dan*, 6.10.2004; „Tužilac zaboravio Mandićeve dužnike“, „Vesna Medenica za svjedoka“, *Dan*, 30.11.2004; „Istraga se nije bavila organizatorima zločina“, *Dan*, 1.6.2005; „Advokati: da branimo ubicu ne bismo bili izolovani“, *Dan*, 1.11.2005, „Tajni dosije o praćenju Jovanovića može otkriti ubice“, *Dan*, 13.1.2005.

²² Vrhovno državno tužilaštvo u odgovorima dostavljenim na zahtjev NVO *Akcija za ljudska prava*, posle dvije godine od podnošenja zahtjeva, u aprilu 2012, saopštilo je da je „dana 10. 01.2008. godine kod Višeg državnog tužioca u Podgorici formiran je poseban predmet u cilju otkrivanja NN izvršilaca ubistva Duška Jovanovića. Viši državni tužilac u Podgorici je predložio istražnom sudiji Višeg suda u Podgorici, da se od Vulević Vuka i Osmanagić Armina koji su u međuvremenu postali dostupni nadležnim organima uzme uzorak za DNK analizu i dostavi Saveznom kriminalističkom uredu u Visbadenu radi utvrđivanja DNK profila i upoređivanja nespornog profila sa DNK profilima utvrdjenim vještačenjem sa materijalnih tragova izuzetih iz vozila iz kojeg je pucano na Duška Jovanovića. Savezni kriminalistički ured u Visbadenu izvršio je traženo vještačenje kojim nije dokazano prisustvo bioloških tragova koji potiču od Vuka Vulevića i Armina Osmanagića, nakon čega je tužilac ocijenio da nema osnova da se protiv ovih lica pokrene krivični postupak.“ (Odgovor Vrhovnog državnog tužilaštva na zahtjev za pristup informacijama NVO *Akcija za ljudska prava* od 20. marta 2012, tačka 6: http://www.hracion.org/wp-content/uploads/Odgovori_VDT-a.pdf). Međutim, Vuk Vulević je bio dostupan nadležnim organima u noći posle ubistva, kada je navodno privođen pa pušten, kao i posle njegovog hapšenja u maju 2005, tako da je nejasna tvrdnja VDT da je on tek „u međuvremenu“ 2008. godine postao dostupan da bi mu se uzeli biološki tragovi za analizu.

²³ „Inspektori prvi saslušani“, *Dan*, 20.9.2013.

²⁴ „Saslušanja o Mandićevom priznanju“, *Dan*, 26.1.2014.

²⁵ „Duškove ubice štitili iz crnogorskog DB-a“, *Vijesti*, „Vuk i Čila bili u Golfu“, *Dan* 5.4.2011.

²⁶ „Svjedok vidio Vulevića kako izlazi iz „golfa ubice“, *Dan*, 16. 4.2011.

zvijeri. Znaš li da je Vuk ubio u po dana, u Ulici slobode, Belog Raspopovića 2000. godine,²⁷ i to je vidio Ranko Krivokapić,²⁸ pa nije prijavio. Pa na istom mjestu, 2001. Miška Krstovića.²⁹ To svako zna. Niko im ništa ne može. Što će mi to?“³⁰

Ministar pravde Duško Marković je izjavio da nikada nije vidio ovakvu zabilješku, te da je prvi put primio od redakcije *Dana*, nakon čega je dostavio tužilaštvu³¹, te da službena zabilješka Vasilija Mijovića ne postoji u dokumentacionom fondu SDB-a, niti je zavedena u djelovodniku SDB za 2004. godinu. Kako je tužilaštvo pokrenulo postupak ovim povodom, saslušan je svjedok iz zabilješke, koji je negirao da je navedenu izjavu dao Vasiliju Mijoviću, te da se tog datuma, kad je zabilješka navodno sačinjena, nalazio u Beogradu. Prilikom saslušavanja Mijović je ponovio navode iz zabilješke i rekao da ministar Marković pokušava da ga ubije, i da je, početkom aprila 2010. godine poslao i ubice da ga učutkaju, što je Marković odbacio kao izmišljotinu.³²

Početkom avgusta 2011. godine, u Beogradu je pucano u vozilo kojim je upravljao Mijović. Nije poznato ko je počinilac ni da li je hitac slučajno ili namjerno ispaljen u Mijovićovo vozilo.³³ Državno tužilaštvo je interesovalo i od koga su i na koji način glavni i odgovorni urednik *Dana* Mladen Milutinović i novinar Mitar Rakčević dobili službenu zabilješku koju je povodom ubistva glavnog urednika „Dana“ sačinio bivši funkcioner ANB-a Vasilije Mijović.³⁴ Nije jasno zbog čega je fokus tužilaštva bio usmjeren na istragu načina na koji se došlo do zabilješke, umjesto na njen sadržaj. U odgovoru VDT-a, koji je *Akcija za ljudska prava* primila neposredno prije okončanja istrage, o službenoj zabilješci se navodi: „Provjere u vezi sa navodima ovog svjedoka su u toku³⁵, premda su do sada preduzete radnje pokazale da iskaz ovog svjedoka nije potvrđen od strane lica na koja se svjedok pozvao kao na izvor njegovih saznanja.“³⁶

U odgovorima *Akciji za ljudska prava* od 20. marta 2012, Vrhovno državno tužilaštvo je saopštilo: „Od 10.01.2008. godine kod Višeg državnog tužioca u Podgorici formiran je poseban predmet u cilju otkrivanja NN izvršilaca ubistva Duška Jovanovića“, te da je onda „Više državno tužilaštvo u Podgorici, reagujući na pismo izvjesnog Stevanović Slobodana iz Niša, zahtjevom od 05. novembra 2010. godine zatražilo određene provjere prikupljanjem potrebnih obavještenja od ZIKS-a Podgorica. Međutim, rezultat dobijenih obavještenja nije pružao osnov za preduzimanje radnji u pravcu krivičnog gonjenja individualno odredjenog lica kao mogućeg saizvršioca krivičnog djela“.³⁷

Na osnovu te informacije od 20. marta 2012, „zadnja radnja koja je preduzeta u pravcu rasvjetljavanja ovog ubistva (jun 2011. godine), obavljena je putem pružanja međunarodne pravne pomoći, kojom je omogućeno predstavniku tužilaštva i suda da u stranoj državi obave saslušanje svjedoka koji je tvrdio da, navodno, raspolaže određenim saznanjima o ostalim neotkrivenim saizvršiocima ubistva novinara. Provjere u vezi navoda ovog svjedoka su u toku, premda su do sada preduzete radnje pokazale da iskaz ovog svjedoka nije potvrđen od strane lica na koja se svjedok pozvao kao na izvor njegovih saznanja“.³⁸

²⁷ Funkcioner Državne bezbjednosti Crne Gore Darko Raspopović Beli, ubijen je u januaru 2001, ubistvo nerasvjetljeno.

²⁸ Predsjednik Skupštine Crne Gore.

²⁹ Privatni preduzetnik, ubijen u aprilu 2001, ubistvo nerasvjetljeno.

³⁰ „Ne smijem da svjedočim, Vuka je SDB zaštitila kada je ubio Belog“, *Dan*, 17.4.2011.

³¹ „Marković zabilješku prosljedio tužilaštvu“, *Dan*, 30.4.2011.

³² „Mijović: Duško šalje ubice da me učutkaju Marković: Vaso ponovo izmišlja“, *Dan*, 02.6.2011.

³³ „Svatovi“ pucali na Mijovića“, *Dan*, 9.8.2011.

³⁴ „Tužioca zanima porijeklo, a ne sadržina zabilješke“, *Dan*, 8.7.2011.

³⁵ Misli se na svjedoka čiji identitet nije otkriven kojeg je naveo Vasilije Mijović.

³⁶ Detaljnije vidjeti na: http://www.hracion.org/wp-content/uploads/Odgovori_VDT-a.pdf.

³⁷ Odgovor Vrhovnog državnog tužilaštva na zahtjev za pristup informacijama NVO *Akcija za ljudska prava* od 20. marta 2012, tačka 7: http://www.hracion.org/wp-content/uploads/Odgovori_VDT-a.pdf

³⁸ Isto.

Vršilac dužnosti Vrhovnog državnog tužioca, Veselin Vučković, najavio je da će ponovo otvoriti istragu oko ubistva urednika *Dana*, Duška Jovanovića, kao i da će ispitati sve ljude iz policije, koji su bili uključeni u istragu.³⁹ Kako navodi *Dan*, Odboru za bezbjednost i odbranu je dostavljen izvještaj Agencije za nacionalnu bezbjednost, u kome se navodi da su sve osobe koje su osumnjičene za to krivično djelo još uvijek pod mjerama tajnog nadzora.⁴⁰

Zamjenik glavnog urednika dnevnika *Dan* i predsjednik Komisije za praćenje postupanja nadležnih organa u istragama slučajeva prijetnji i nasilja nad novinarima, ubistava novinara i napada na imovinu medija Nikola Marković, podnio je krivičnu prijavu protiv potpredsjednika Vlade Crne Gore i ministra pravde Duška Markovića zbog sumnje da je izvršio krivično djelo Pomoć učiniocu poslije izvršenog krivičnog djela – ubistva Duška Jovanovića.⁴¹ Naime, u vrijeme ubistva Marković je obavljao dužnost načelnika Službe državne bezbjednosti, tada u sastavu Ministarstva unutrašnjih poslova, i bio je saslušan u istrazi ubistva Duška Jovanovića od strane istražnog sudije Radomira Ivanovića 14.9.2004. U emisiji "Načisto" televizije *Vijesti* emitovane u januaru 2014, ministar Duško Marković je izjavio da je bio svjestan da je bezbjednost Jovanovića bila ugrožena prije ubistva i da je na tu činjenicu upozorio tadašnjeg ministra unutrašnjih poslova. Međutim, prema tvrdnjama Nikole Markovića, u zapisniku o saslušanju Duška Markovića iz 2004. nema zapisa iz koga se može zaključiti da je Duško Marković o tim svojim saznanjima obavijestio istražnog sudiju. Podnosilac prijave, Nikola Marković, upozorio je nadležne da gonjenje za ovo krivično djelo u odnosu na ubistvo Duška Jovanovića zastarijeva 14.9.2014.

Vršilac dužnosti Vrhovnog državnog tužioca, Veselin Vučković, objavio je da će u okviru obnovljene istrage ubistva Duška Jovanovića ministar Duško Marković biti među prvima saslušan i na okolnosti ove krivične prijave, kao i drugi visoki državni funkcioneri u doba ubistva Jovanovića.⁴²

24. oktobar 2006. – Napad na književnika Jevrema Brkovića i ubistvo Srđana Vojičića

Književnika Jevrema Brkovića napala su u ulazu zgrade u kojoj je živio trojica maskiranih napadača u večer 24. oktobra 2006.⁴³ Brkovića su napadači pretukli metalnim šipkama, a zatim hicem iz vatrenog oružja ubili njegovog vozača Srđana Vojičića, kada je pokušao da zaštititi pisca.

Do danas niko nije optužen zbog ovog događaja, koji je kvalifikovan kao Teško ubistvo više lica u pokušaju (čl. 144 KZ, tač. 8 u vezi sa čl. 20).⁴⁴ Policija je prvi put saopštila ime jednog osumnjičenog tek sedam godina posle napada.

Brković pretpostavlja da su ga napali oni koji su se prepoznali u njegovoj knjizi „Ljubavnik Duklje“, koju je objavio uoči napada i u kojoj je opisivao veze između organizovanog kriminala i vladajuće političke elite u Crnoj Gori.⁴⁵ Članovi porodice ubijenog Srđana Vojičića tvrde da Brković zna ko su napadači, ali da je odbio da o tome svjedoči, i sugerišu da je u pitanju biznismen usko povezan sa

³⁹ „Vučković obećao da će opet otvoriti istragu o ubistvu Duška Jovanovića“, *Vijesti*, 23.7.2013.

⁴⁰ „Ponovo otvorili predmet Duškovo ubistva“, *Dan*, 14.1.2014.

⁴¹ „Čutanjem je doprinio da se ne otkriju ubice“, *Dan*, 29.1.2014.

⁴² „Marković prvi na spisku za saslušanje“, *Dan*, 30.1.2014.

⁴³ „U Podgorici napadnut Jevrem Brković, ubijen njegov vozač“, *Krstarica* <http://vesti.krstarica.com/vesti-dana/u-podgorici-napadnut-jevrem-brkovic-ubijen-njegov-vozac/>; „Jevrem povrijeđen, vozač ubijen“, *Dan*, 25.10.2006.

⁴⁴ Odgovor Vrhovnog državnog tužilaštva na zahtjev za pristup informacijama NVO *Akcija za ljudska prava* od 20. marta 2012, tačka 7: http://www.hracion.org/wp-content/uploads/Odgovori_VDT-a.pdf

⁴⁵ „Ubice još na slobodi“, *Vijesti*, 26.10.2006; „Brković: Naručio ubistva oni koji su se prepoznali u romanu“, RTS, 25.10.2006; „Jevrem Brković: atentat zbog napada na švercere oružja i duhana“, tekst Andreja Nikolaidisa za hrvatski *Jutarnji list*, 26.10.2006.

političarima na vlasti.⁴⁶ Brković je odbacio ove tvrdnje.⁴⁷

Tek u decembru 2013, policija je saopštila da su došli do osnovane sumnje da je Vido Brajović, koji se nalazi u Zavodu za izvršenje krivičnih sankcija u Podgorici, učestvovao u napadu i ubistvu Srđana Vojičića, te da je od tužilaštva zatraženo da se uzme njegov DNK zbog upoređivanja sa drugim tragovima do kojih je policija došla.⁴⁸

U noći 13. januara 2014, pred Brkovićevim stanom u zgradi u centru Podgorice, uoči proslave pravoslavne Nove godine, nepoznati počinioci aktivirali su snažno pirotehničko sredstvo – petardu većih dimenzija, koja je izazvala veliku buku, ali ne i veća oštećenja. Brković je izjavio da je događaj doživio kao pokušaj zastrašivanja i izrazio sumnju da su napad na njega izvršili velikosrpski nacionalisti, zbog knjige u kojoj je opisao ljude i događaje iz ratova u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini.⁴⁹ Tužilac Ivan Medojević je izašao na lice mjesta, i tom prilikom Brkoviću obećao da će policija i tužilaštvo učiniti sve da otkriju počinioce, a po nalogu ministra unutrašnjih poslova Raška Konjevića patrola policije je ostavljena da obezbjeđuje zgradu.⁵⁰

April i maj 2007. – Prijetnje smrću aktivisti za ljudska prava Aleksandru Zekoviću

U aprilu i maju 2007. istraživaču kršenja ljudskih prava i članu Savjeta za građansku kontrolu rada policije, Aleksandru Saši Zekoviću, prijećeno je smrću putem mobilnog telefona, nakon čega je podnio krivičnu prijavu.⁵¹

Kako je Zeković snimio posljednja dva razgovora u toku kojih su mu upućene prijetnje, a pošto je policija odbila da presluša snimke zbog nedostatka uređaja za analizu glasa, lokalna radio stanica *Antena M* iz Podgorice emitovala je snimljene prijetnje. Nekoliko ljudi je prepoznalo glas službenika policije Mirka Banovića koji je u tom periodu radio na obezbjeđenju direktora Uprave Policije Veselina Veljovića.⁵²

Direktor Veljović je informisao Zekovića da je policija Banovića podvrgla ispitivanju uz poligraf, a što je navodno pokazalo da mu Banović nije prijetio, međutim toj proceduri Zeković nije prisustvovao, već je o njoj naknadno informisan.⁵³

Savjet za građansku kontrolu rada policije je saopštio da policija nije obezbijedila informacije koje je Savjet zahtijevao u odnosu na ugrožavanje sigurnosti svog člana.⁵⁴ U medijima je objavljeno da su tajno praćenje i uznemiravanje Zekovića provodili pripadnici obezbjeđenja visokog funkcionera Vlade Crne Gore.⁵⁵ Tadašnji predsjednik Vrhovnog suda, Ratko Vukotić, informisao je Zekovića da mu ne može saopštiti informacije o tome da li je bio podvrgnut mjerama tajnog nadzora, jer bi to bilo protivno interesima državne bezbjednosti.⁵⁶

U 2007. i 2008. godini, Osnovni državni tužilac je, na zahtjev *Akcije za ljudska prava*, odgovorio da je policiji naloženo preduzimanje određenih istražnih radnji, ali ne i da li je policija

⁴⁶ „Brković čuva tajnu?“, *Republika*, 2.10.2006.

⁴⁷ „Skupštinsko saslušanje o napadu na Jevrema Brkovića“, *Radio Slobodna Evropa*, 1.10.2007.

⁴⁸ „Zatvoreniku uzimaju DNK zbog ubistva Srđana Vojičića“, *Vijesti*, 13.12.2013.

⁴⁹ „Cilj je da se zaplašim, a znaju da me ne mogu zaplašiti“, portal *Analitika*, 14.01.2014.

⁵⁰ „Topovski udar! za Jevrema Brkovića“, *Vijesti*, 14.1.2014.

⁵¹ „Prijetili mu smrću dok je bio kod šefa policije“, *Vijesti*, 5.5.2007. „Zekoviću prijećeno smrću“, *Dan*, 5. maj 2007.

⁵² „Spremi drvenu košulju“, *Vijesti*, 6.5.2007.

⁵³ „Banović prošao poligraf“, *Dan*, 17.5.2007.

⁵⁴ „Zeković nezadovoljan zaštitom i istragom“, *Vijesti*, 28.4.2007.

⁵⁵ „Policajci pratili Zekovića!“, *Republika*, 26.4.2007.

⁵⁶ „Kriju da li je Zeković praćen“, *Dan*, 3.5.2007.

sprovela te istražne radnje.⁵⁷ Ipak, javnosti nije poznato da je ikada Vrhovni državni tužilac iskoristio svoje pravo da informiše Ministarstvo unutrašnjih poslova o nepostupanju policije po zahtjevima tužilaštva. Na drugu godišnjicu od neistraženih prijetnji smrću koje su upućene Zekoviću, ukupno trideset i jedna nevladina organizacija uputila je dopis Vrhovnoj državnoj tužiteljki Ranki Čarapić, u kojem je zamoljena da informiše javnost o radnjama koje je tužilaštvo, u skladu sa svojim nadležnostima, sprovedo kako bi istražilo ovaj slučaj.⁵⁸ Na taj dopis Vrhovno državno tužilaštvo (VDT) nikada nije odgovorilo. U 2010. godini, VDT je dva puta odbilo zahtjev *Akcije za ljudska prava* za pristup informacijama o tome koje radnje je državni tužilac preduzeo da istraži prijetnje Zekoviću. Upravni sud je poništio rješenje Ministarstva pravde koje se složilo sa ovakvom odlukom VDT-a i naložio donošenje novog rješenja. *Akcija za ljudska prava* je od VDT-a konačno primila odgovor u aprilu 2012. iz koga jasno proističe da policija nije pružila potrebna obavještenja tužilaštvu i da je opstruirala istragu.⁵⁹ Iako je tužilaštvo tim povodom četiri puta urgiralo kod policije, ono se ipak očigledno pomirilo s neodazivanjem policijskih službenika, uprkos javno iznijetim dokazima i ozbiljnoj sumnji da je službenik policije prijetio Zekoviću i da su se njegove kolege u policiji s njim u tome solidarisale.

Četiri godine posle upućivanja prijetnji, kada je krivično gonjenje za krivično djelo Ugrožavanje sigurnosti (čl. 168 KZ) po svemu sudeći zastarjelo, Zekovića je sredinom februara 2011. pozvala na razgovor v.d. Osnovnog državnog tužioca, Ljiljana Klikovac, da bi mu saopštila da u predmetu nema audio zapisa prijetnji koje je on dostavio policiji.⁶⁰ Do danas je ostalo neistraženo ko je sve pojedinačno odgovoran zbog zataškavanja ovog slučaja.

1. septembar 2007. – Napad na direktora dnevnog lista *Vijesti* Željka Ivanovića

U ranim jutarnjim časovima 1. septembra 2007. godine, u centru Podgorice, tri nepoznata lica napala su Željka Ivanovića, direktora i osnivača dnevnog lista *Vijesti*. Udaran je drvenim bezbol palicama po glavi i tijelu od čega mu je nanijeta teška tjelesna povreda na glavi u vidu naprsnuća jagodične kosti, krvni podliv ispod oka i otok na licu, kao nekoliko lakših povreda po tijelu.⁶¹

Na osnovu priznanja dva navodna napadača, uprkos svjedočenjima Ivanovića i drugih svjedoka napada da okrivljeni ne liče na prave napadače, zamjenica Osnovnog državnog tužioca iz Podgorice, Sonja Jovičević, optužila je Radomana Petrušića iz Nikšića za krivično djelo Teška tjelesna povreda i Mitra Blagojevića iz Foče za Nasilničko ponašanje i oni su i pravosnažno osuđeni za ta djela.⁶²

Nakon neuobičajeno efikasnog suđenja u to doba u Crnoj Gori - prvostepeno suđenje trajalo je mjesec dana, a postupak po žalbi manje od pet mjeseci - Osnovni sud u Podgorici osudio je obojicu optuženih na kazne od po četiri godine zatvora, a onda im je Viši sud u Podgorici kazne drastično smanjio na po godinu dana, našavši da prvostepeni sud nije dovoljno cijenio olakšavajuću okolnost da su optuženi priznali izvršenje djela, uprkos tome što su obojica bili višestruki povratnici – ranije je svaki osuđivan po dva puta.⁶³ Apsurdno je i to što su i prvostepeni i drugostepeni sud kao olakšavajuću okolnost naglasili i činjenicu da se oštećeni Željko Ivanović nije pridružio gonjenju

⁵⁷ Odgovor Državnog tužilaštva na zahtjev za slobodni pristup informacijama dostupan u arhivi *Akcije za ljudska prava*.

⁵⁸ Pismo je dostupno na internet stranici: <http://www.hraction.org/?p=224>

⁵⁹ Odgovor VDT: http://www.hraction.org/wp-content/uploads/Odgovori_VDT-a.pdf.

⁶⁰ „Prijetnje smrću tužilaštvo nije čulo“, *Vijesti*, 18.2.2011. Razgovor istraživača *Akcije za ljudska prava* sa Zekovićem.

⁶¹ Presuda Osnovnog suda u Podgorici, K.br. 07/1475, od 15.01.2008.

⁶² „Ivanović: Zaboravili šta treba da kažu“, *Dan*, 11.12.2007.

⁶³ Presuda Osnovnog suda u Podgorici, K.br. 07/1475, od 15.01.2008, sudija Zoran Šćepanović predsjednik vijeća, str. 14 i Visi sud u Podgorici Kž. br. 745/08, od 16.05.2008, str. 3 (vijeće sudija: Milić Međedović, predsjednik i Miroslav Bašović i Radomir Ivanović, članovi vijeća).

okrivljenih – ignorišući pritom da je to bila posljedica njegovog uvjerenja da se ne radi o pravim izvršiocima, a ne spremnost da im oprostí izvršenje krivičnog djela.

Osuđeni su priznali da su pretukli Ivanovića zato toga što je novinar *Vijesti* ranije pisao "razne tekstove" o Petrušiću i tako mu "obrukao porodicu".⁶⁴ Međutim, čudno je to što je Petrušić čekao čak dvije i po godine da se osveti, i to ne zbog raznih tekstova, koji nisu izvođeni kao dokaz u sudskom postupku, već zbog kratke policijske objave u *Vijestima* da ga policija sumnjiči za krađu, koju je taj dnevnik prenio isto kao i druge dnevne novine.⁶⁵

Do napada je došlo u ranim jutarnjim časovima, pošto je Ivanović napustio proslavu na kojoj su *Vijesti* slavile desetogodišnjicu osnivanja. Ivanović je posle prijema u bolnicu izjavio da je napad "čestitka od onih koji vladaju Crnom Gorom, a to je Milo Đukanović i njegova familija, bilo biološka ili kriminalna". Zbog ove izjave Ivanovića je 6. septembra tužio premijer Đukanović, kome je u prvostepenom postupku dosuđeno 20.000 eura naknade štete za pretrpljene duševne bolove, a zatim je Viši sud iznos umanjio na 10.000 eura.⁶⁶ Okrivljeni za napad su uhapšeni 14. septembra.

Tokom istrage i suđenja, Ivanović je izjavio da optuženi ni ne liče na napadače koje je on opisao policiji neposredno nakon napada.⁶⁷ Tvrdio je i kako su mu napadači prišli sprijeda, a ne s leđa, kako su svjedočili dvojica okrivljenih, kao i da nije tačno da su ga udarali pesnicama, kako su tvrdili, već bejzbol palicama.⁶⁸ U prilog tome bile su i izjave praktično jedina dva svjedoka koji su vidjeli počinioce, a koji su na suđenju izjavili da optuženi nisu ti koje su vidjeli.⁶⁹ Drugih dokaza nije ni bilo, pa se može zaključiti da su okrivljeni osuđeni isključivo na osnovu njihovih priznanja.

Takođe, optuženi i svjedoci su na suđenju izjavili da je samom događaju prisustvovalo još jedno lice sa fantomkom na glavi, tzv. "Miki", koje je posmatralo napad, što je zabilježeno i na snimku napada. Međutim, ova treća osoba nikada nije otkrivena i procesuirana.⁷⁰

Sve navedene okolnosti daju razumnu osnovu za sumnju da nijesu osuđeni pravi napadači na Ivanovića. Pri tome, Evropski komitet za sprječavanje mučenja preporučio je još 2001. godine svim državama članicama Savjeta Evrope, pa tako i Crnoj Gori, da spriječe da se presude zasnivaju na priznanju, jer se time podstiču pripadnici državnih istražnih organa da upotrebljavaju sredstva fizičke ili psihološke prinude u rješavanju predmeta.⁷¹

1. novembar 2007. – Napad na novinara *Radio Berana* i lista *Republika* Tufika Softića

Dva maskirana lica su napala novinara *Radio Berana* i dopisnika lista *Republika*, Tufika Softića, ispred njegove kuće u Beranama 1. novembra 2007. Softić je tom prilikom usled prebijanja drvenim palicama zadobio teže povrede ruke i glave, nakon čega je hospitalizovan. Napadači nisu otkriveni i slučaj nikada nije dobio sudski epilog.

Softić je prije napada izvještavao o organizovanim kriminalnim grupama sa sjevera Crne Gore.⁷²

⁶⁴ Presuda Osnovnog suda u Podgorici, K.br. 07/1475, od 15.01.2008, str. 4.

⁶⁵ "Policija je tada osumnjičila Petrušića za krađu starog željeza u naselju Budo Tomović i saopštila da je protiv njega podnijela krivičnu prijavu. Pretragom arhiva drugih medija utvrđeno je da su istog dana Dan i Pobjeda opširnije pisali o sumnjama policije u kriminalnu djelatnost Petrušića. Vijesti su tada prenijele samo policijsko saopštenje, dok su u ovim listovima te informacije potpisali novinari. U elektronskim arhivama Dana i Pobjede, osim tog teksta, o Petrušiću više nema nijednog, pišu današnje Vijesti." "Napadač na Ivanovića samo jednom pomenut u Vijestima", PCNEN, 18.9.2007.

⁶⁶ Ove presude, kao i njihove komentare od strane NVO *Akcija za ljudska prava*, vidite na: http://www.hracion.org/?page_id=459.

⁶⁷ "Optuženi nisu i stvarni napadači na Ivanovića", *Radio Slobodna Evropa*, 10.12.2007.

⁶⁸ Isto.

⁶⁹ Presuda Osnovnog suda u Podgorici, K.br. 07/1475, od 15.01.2008, str. 7 i 8. Tačnije, jedan svjedok je govorio o napadačima koje je vidio kako zadaju udarce Ivanoviću, a drugi o dvojici muškaraca koje je vidio da nekoga čekaju na mjestu napada.

⁷⁰ "Više ne traže ni Mikija", *Vijesti*, 16.6.2012.

⁷¹ "Substantive" sections of the CPT's General Reports (extracts from the European Committee for the Prevention of Torture and Inhuman and Degrading Treatment or Punishment, the CPT Standards, Substantive Sections of the CPT's General Reports, Council of Europe, October 2001, CPT/Inf/E (2002)), tačka 35.

⁷² „Pretučen dopisnik Republike Tufik Softić“, *Republika*, 2.10.2007.

Osoba za koju Softić tvrdi da ju je policiji prijavio kao mogućeg počinioca, a koja mu je i ranije prijetila i bila osumnjičena za pripadništvo kriminalnoj grupi pod vođstvom Darka Šarića, prema Softićevim saznanjima, nikada nije ni saslušana povodom ovog napada.⁷³

Do danas nije bilo napretka u istrazi o ovom incidentu. U odgovoru VDT-a povodom ovog slučaja, koji je NVO *Akcija za ljudska prava*, posle dvije godine sakrivanja podataka od VDTa, izdejstvovala u aprilu 2012, navedeno je da je sproveden obiman prekrivični postupak, da su saslušane 34 osobe, a poligrafski testirano njih 25, da su sprovedene analize listinga poziva između svih tih lica, ali i da je "u pravcu rasvjetljavanja događaja Osnovno državno tužilaštvo urgiralo prema policiji više puta, a zadnja urgencija upućena je dana 17.02.2012, povodom koje je Uprava policije 20.02.2012. izvijestila nadležno tužilaštvo da nemaju novih saznanja u predmetu."⁷⁴ Ovaj odgovor, pored skandaloznog prebacivanja odgovornosti na policiju, pokazuje neprihvatljivo visok nivo tolerancije VDT-a prema pasivnosti iste te policije. Tužilaštvo na taj način promoviše nekažnjivost i za teška kršenja ljudskih prava, suprotno međunarodnim standardima.⁷⁵

Posle novog napada na Softića u vidu eksplozije bombe pred njegovom porodičnom kućom 11. avgusta 2013. (vidi detaljnije na str 28), inspektori Centra bezbjednosti Berane pozvali su Softića, šest godina nakon prvog napada, 15. avgusta 2013, da zatraže saglasnost da urade DNK analizu, uz objašnjenje da ranije nije bilo uslova da se u Forenzičkom centru obavi vještačenje palica koje su koristili napadači prilikom napada. Ostalo je nejasno zašto biološki tragovi nijesu blagovremeno bili poslani na vještačenje u inostranstvo, što je bila praksa u drugim slučajevima.⁷⁶

Novinari *Vijesti* pokušali su da dobiju odgovore od službenika Ministarstva unutrašnjih poslova zašto su čekali sa vještačenjem tragova i DNK analizama od 2007. godine, na šta su dobili odgovor da Uprava policije preduzima „sve aktivnosti iz svoje nadležnosti na rasvjetljavanju krivičnog djela teška tjelesna povreda počinjenog 2007. godine na štetu T.S.“ i da „u vezi sa predmetnim događajem, vještačenje svih tragova izuzetih uviđajem je u toku“⁷⁷.

Posle protesta podrške Softiću Sindikata medija Crne Gore u oktobru 2013, Softiću je iz policije nezvanično saopšteno da imaju podatke o tome ko su izvršioci i nalogodavci ovog napada, i da se radi na obezbjeđivanju dokaza.⁷⁸ Međutim, ni nakon toga nije bilo zvaničnih informacija o rezultatima ove istrage i niko do danas nije optužen. Ni državno tužilaštvo nije saopštilo u kojoj se fazi nalazi ovaj postupak.⁷⁹

24. maj 2008. – Napad na novinara listova *Danas* i *Vijesti* Mladena Stojovića

Dugogodišnji sportski novinar *Danasa* i *Vijesti* iz Bara, Mladen Stojović, napadnut je i teško pretučen u svom stanu krajem maja 2008, pošto je javno svjedočio u emisiji „Insajder“ srpske televizije B92 da crnogorska "fudbalska mafija" učestvuje u namještanju rezultata utakmica. Usljed napada, Stojović se onesvijestio i zadobio teže povrede – frakturu obje vilice, krvarenje u ustima i

⁷³ „Moćni štit“, *Monitor*, 19.3.2010.

⁷⁴ Detaljnije vidjeti na: http://www.hraction.org/wp-content/uploads/Odgovori_VDT-a.pdf.

⁷⁵ Za sistematičan pregled ovih standarda posebno vidjeti Guidelines on impunity – Smjernice Komiteta ministara Savjeta Evrope o iskorjenjivanju nekažnjivosti za teška kršenja ljudskih prava, dokument usvojen na 1110. sjednici 31. marta 2011. godine, Strazbur, neslužbeni prevod dostupan na www.hraction.org.

⁷⁶ Na primjer, vidi slučaj istrage ubistva Duška Jovanovića.

⁷⁷ „Policija šest godina čekala da počne da se bavi dokazima“, *Vijesti*, 15.8.2013.

⁷⁸ „Simonović prošao poligraf“, *Vijesti*, 17.11.2013.

⁷⁹ „Napadi na novinare daleko od rješenja, obustavljena istraga za napad na Stojovića“, *Vijesti*, 15.11.2013.

nosu, kao i ubod ostrim predmetom u predjelu vilice.

Istraga ovog napada je nakon pet godina obustavljena zbog zastarjelosti.

U januaru 2008, u emisiji „Insajder“ srpske televizije B92, Stojović je svjedočio o prevarama, tj. namještanju rezultata na fudbalskim mečevima od strane crnogorske „fudbalske mafije“, čije je pripadnike i imenovao.⁸⁰

Vrhovno državno tužilaštvo je u aprilu 2012. obavijestilo NVO *Akciju za ljudska prava* da je policija u Baru tek 18 dana poslije napada, 11. juna 2008, Osnovnom državnim tužiocu u Baru podnijela krivičnu prijavu protiv nepoznatog izvršioca.⁸¹ Obavijestili su i da je državni tužilac djelo kvalifikovao kao Tešku tjelesnu povredu.⁸²

Policija i Vrhovni državni tužilac izjavili su i da nije bilo tragova koji bi ukazali na napadače.⁸³ Nema informacija da je državni tužilac ikada istražio Stojovićeve izjave o postojanju „fudbalske mafije“ u Crnoj Gori i eventualnu vezu između konkretnih pojedinaca, koje je on označio da pripadaju toj „mafiji“, i napada na njega. Državno tužilaštvo na to pitanje nije odgovorilo *Akciji za ljudska prava*, dok je o samoj istrazi 20. marta 2012. rečeno: „Tokom postupka prikupljanja potrebnih obavještenja saslušano je 17 lica na osnovu čijih iskaza se nije moglo doći do podataka o identitetu napadača, u vezi sa čim je Područna jedinica u Baru zadnje izvještaje dostavila Osnovnom državnim tužilaštvu u Baru, 4. februara i 30. marta 2011. godine. Osnovno državno tužilaštvo u Baru urgiralo je više puta, a zadnja urgencija policiji učinjena je dana 12.03.2012. godine.“⁸⁴

Istraga je u odnosu na Stojovića i zvanično obustavljena posle pet godina zbog zastarjelosti, kako je saopštila zamjenica Vrhovnog državnog tužioca Radmila Ćuković.⁸⁵ Prema njenim riječima, barski tužilac Milenko Magdelinić je 18. juna 2013. obustavio istražne radnje u ovom slučaju, u kome su vodili istragu protiv NN lica zbog osnovane sumnje da su izvršena krivična djela teška tjelesna povreda i nasilničko ponašanje, ali nijesu došli ni do osumnjičenih ni do dokaza za optužnicu.⁸⁶

5. avgust 2009. – Napad na urednika *Vijesti* Mihaila Jovovića i fotoreportera Borisa Pejovića

U avgustu 2009, gradonačelnik Podgorice Miomir Mugoša i njegov sin Miljan Mugoša, u prisustvu vozača gradonačelnika Dragana Radonjića, fizički su napali fotoreportera dnevnika *Vijesti*, Borisa Pejovića, odnosno urednika *Vijesti*, Mihaila Jovovića, koji su dokumentovali nepropisno parkiranje gradonačelnika.

Slučaj je dobio sudski epilog tri i po godine kasnije, 31.03.2013, kada je urednik Jovović oslobođen optužbe državnog tužioca da je nanio laku tjelesnu povredu vozaču gradonačelnika, Draganu Radonjiću, a sin gradonačelnika, Miljan Mugoša, uslovno osuđen zbog teške tjelesne povrede koju je nanio Mihailu Jovoviću. Gradonačelnik Mugoša je u posebnom postupku pred organom za prekršaje kažnjen sa 400 eura zbog remećenja javnog reda i mira.

⁸⁰ Transkript emisije emitovane 28.01.2008. bio je dostupan i 30.1.2014. na linku:

http://www.b92.net/info/emisije/insajder.php?yyyy=2008&mm=01&nav_id=283409.

⁸¹ Odgovor Vrhovnog državnog tužilaštva TU. br. 312/10 od 20.3.2012, primljen u aprilu 2012: http://www.hracion.org/wp-content/uploads/Odgovori_VDT-a.pdf

⁸² Isto.

⁸³ „Stojović: hoće da razvodne slučaj“, *Vijesti*, 29.5.2008.

⁸⁴ Odgovor Vrhovnog državnog tužilaštva TU. br. 312/10, od 20.03.2012. dostupan na: http://www.hracion.org/wp-content/uploads/Odgovori_VDT-a.pdf.

⁸⁵ „Napadi na novinare daleko od rješenja, obustavljena istraga za napad na Stojovića“, *Vijesti*, 15.11.2013.

⁸⁶ Isto.

Gradonačelnik, njegov sin i vozač tvrdili su u istrazi da je Jovović njih fizički napao i da je tom prilikom teže povrijedio vozača.⁸⁷ Ovu verziju uporno je slijedilo državno tužilaštvo, pa je pored Miljana Mugoše i Jovović bio optužen za nanošenje tjelesnih povreda. Naknadno je pred sudom sin gradonačelnika priznao da je udario Jovovića.⁸⁸ Jovović je od početka tvrdio da tom prilikom nikoga nije udario, već da je prilikom incidenta zadobio više udaraca od gradonačelnika i njegovog sina, da je gradonačelnikov sin čak uperio i pištolj u njega, da je to i prijavljeno službenicima policije kada su stigli na mjesto događaja, ali da oni nijesu ni pokušali da pretraže gradonačelnikovo vozilo kako bi pronašli to oružje.⁸⁹ Nakon incidenta, ljekarskim izvještajima potvrđene su povrede i kod Radonjića i Jovovića. Jovoviću je probijena bubna opna, nakon čega je operisan, dok je kod Radonjića navodno utvrđen i potres mozga.⁹⁰

Prvo je policija podnijela krivične prijave i protiv gradonačelnikovog sina i urednika *Vijesti* zbog sumnje da su nanijeli teške tjelesne povrede – Mugoša Jovoviću, a Jovović Radonjiću. Zamjenica Osnovnog državnog tužioca u Podgorici, Sanja Jovičević, u oktobru 2009. je optužila i Jovovića i Mugošu zbog nanošenja teških tjelesnih povreda, dok je protiv gradonačelnika Podgorice Miomira Mugoše podnijet zahtev za pokretanje prekršajnog postupka zbog kršenja Zakona o javnom redu i miru.⁹¹ Državno tužilaštvo je tvrdilo da je Jovović pesnicom „u kojoj je imao mobilni telefon i diktafon“, udario Radonjića i tom prilikom mu „naneo povrede usled kojih mu je trajno i u znatnoj mjeri oštećen mozak“, a da je Miljan Mugoša nanio tešku tjelesnu povredu Jovoviću udarcem od koga je Jovoviću pukla bubna opna.

Nakon dostavljanja optužnice protiv Jovovića, Vijeće Osnovnog suda je vratilo optužnicu tužilaštvu da bi se vještak medicinske struke dodatno izjasnio o povredama gradonačelnikovog vozača Radonjića. Doktorka Dragana Čukić je još u septembru 2009, prije podizanja optužnice, dala mišljenje da postoji mogućnost da Jovović nije prouzrokovao vozačevu povredu, već da je moguće da je ta povreda uzrokovana mnogo prije incidenta.⁹² Takav nalaz su onda i dopunili dr Čukić i prof. dr Dragoslav Nenezić u decembru 2009, a u junu 2010. isto je pokazalo i vještačenje Medicinskog fakulteta u Beogradu i dopunsko mišljenje u februaru 2011.⁹³ Inače, vozač Radonjić se javio radi ljekarskog pregleda 13 sati nakon incidenta, a prvobitni nalaz, koji je utvrdio navodni potres mozga nastao prilikom incidenta, na kome je državni tužilac bazirao prvobitnu optužnicu, izradila je dr Milanka Raičević, kojoj je Radonjić prethodno bio pacijent, kako su objavile *Vijesti*.⁹⁴

Posle dopunskog vještačenja u Podgorici, i nalaza iz Beograda, državni tužilac je odustao od kvalifikacije teške tjelesne povrede zbog potresa mozga kod vozača Radonjića, ali je svejedno u maju 2011, zamjenik Osnovnog državnog tužioca Zoran Vučinić optužio urednika *Vijesti* za nanošenje lake tjelesne povrede vozaču Radonjiću, a gradonačelnikovog sina, Miljana Mugošu, za nanošenje teške tjelesne povrede uredniku Jovoviću.⁹⁵

Državni tužilac je optužio Jovovića za kvalifikovani oblik krivičnog djela Laka tjelesna povreda, čiji se osnovni oblik inače goni po privatnoj tužbi, jer je navodnu povredu nanio „opasnim oružjem, oruđem ili nekim drugim sredstvom podobnim da tijelo teško povrijedi ili zdravlje teško naruši“ (čl. 152, st. 2 KZ). Tužilaštvo je takvu odluku zasnovalo na mišljenju Instituta za sudsku medicinu iz

⁸⁷ „Mugoša fizički nasrnuo na novinare“, *Dan*, 7.8.2009.

⁸⁸ Presuda Osnovnog suda u Podgorici, K. br. 11/386, od 19.07.2012, strana 5.

⁸⁹ Isto kao gore, presuda. Takođe, „Mugi smije da nas bije!“, *Vijesti*, 8.8.2009.

⁹⁰ „Radonjić samo ogreben“, *Dan*, 1.10.2009.

⁹¹ „Optužnica protiv Jovovića i Mugošinog sina“, *Radio Slobodna Evropa*, 5.10.2009.

⁹² „Jovović optužen bez dokaza“, *Vijesti*, 20.11.2009.

⁹³ Presuda Osnovnog suda u Podgorici, K. br. 11/386, od 19.07.2012, strana 41 (Sud je ove nalaze „cijenio kao jasne i objektivne i zasnovane na pravilima struke i kao takve ih prihvatio“).

⁹⁴ Nagrada i svjedoku tužilaštva u napadu Mugoša na „Vijesti“, *Vijesti*, 14.12.2011.

⁹⁵ „Miomir Mugoša novčano kažnjen za incident sa novinarima Vijesti“, *Vijesti*, 25.1.2010.

Beograda, u kojem je navedeno da je Radonjić zadobio povrede koje je bilo moguće nanijeti udarcem „ivičnog dijela telefona ili diktafona“.⁹⁶

Stav tužilaštva da je mobilni telefon opasno oruđe koje može izazvati teške povrede, novina je u sudskoj praksi. Primjera radi, *Akcija za ljudska prava* je analizirala rad tužilaštva u predmetima u kojima državni tužioci u Crnoj Gori nijesu preduzimali gonjenje protiv okrivljenih policajaca za Laku tjelesnu povredu, iako su povrede bile nanijete drvenom palicom i pendrekom („sredstvo podobno da teško povrijedi“), iako bi po zakonu ovo djelo tužilac morao da goni po službenoj dužnosti.⁹⁷ Upornost državnog tužioca u istrazi i naknadno da dokaže krivicu novinara i predstavi je u istoj ravni kao i krivicu gradonačelnikovog sina, suprotna je poslovičnoj pasivnosti koju državno tužilaštvo pokazuje u slučajevima kršenja ljudskih prava, pa čak i apsolutnog prava na zabranu mučenja i drugog zlostavljanja, u kojima nije preduzimalo radnje za koje je nadležno.⁹⁸

Osnovni sud u Podgorici je u prvostepenoj presudi, koja je postala pravosnažna, utvrdio na osnovu nalaza vještačenja da je vozač Radonjić zadobio laku tjelesnu povredu na glavi, ali ne i da mu je tu povredu nanio Mihailo Jovović prilikom incidenta. Ovu presudu sud je zasnovao na iskazu samog Radonjića datom u istrazi i na suđenju, kao i na iskazima gradonačelnikovog sina policiji i istražnom sudiji, kada još uvijek nije tvrdio da je Jovović udario Radonjića. Kasnije je Miljan Mugoša svjedočio drugačije tj. da je Jovović udario Radonjića, međutim, sud je našao da sve i da je to istina, Radonjiću na način koji je Mugoša opisao nije mogla da se nanese povreda utvrđena nalazima vještaka.⁹⁹

Savjet za građansku kontrolu rada policije našao je da su policajci prilikom istrage incidenta počinili nekoliko grešaka, uključujući i greške u odnosu na tretman osumnjičenih. Podnijeta je i krivična prijava kojom se policijski službenici terete za falsifikovanje zapisnika o zadržavanju gradonačelnikovog sina Miljana, koji, kako se sumnja, nikada i nije bio sproveden u prostorije za zadržavanje. Savjet je kritikovao i nalaz Unutrašnje kontrole rada policije, koja je ponašanje policajaca ocijenila kao profesionalno.¹⁰⁰

Na glavnom pretresu 10. maja 2012, Miljan Mugoša je promijenio svoj iskaz dat pred istražnim sudijom i priznao da je udario Mihaila Jovovića.¹⁰¹ Na pitanje zašto je tokom istrage negirao da je udario Jovovića i dao drugačiji iskaz o incidentu, odgovorio je „da se radilo o ličnim razlozima i da ga je tako poučio bivši advokat, dok mu je aktuelni savjetovao da se brani istinom“.

Miljan Mugoša je više puta ponovio da se ne sjeća detalja zato što je od incidenta prošlo skoro tri godine i da mu je namjera bila da zaštiti oca. Naveo je da je Jovović tri puta nasrtao na njegovog oca i da je, kada je vidio da „nekoliko prethodnih nasrtaja nijesu urodili plodom, bio prinuđen da ošamari Jovovića“.

Radonjić je svjedočio da ga je Jovović udario, ali se ne sjeća kako jer „mu je u tom trenutku bila najvažnija bezbjednost gradonačelnika“. Takođe, svjedočio je da nije vidio da je Mugoša udario Jovovića. Obrazložio je da se pregledao tek 13 sati nakon incidenta, jer je incident za njega bio izuzetno stresan, pa je odlučio da se prvo odmori i da narednog dana ode kod doktora.

⁹⁶ „Jovović telefonom opasno ugrozio život Radonjiću“, *Vijesti*, 18.5.2011.

⁹⁷ U ispitanim presudama: presudi Osnovnog suda u Kotoru K.br.434/08 od dana 28.07.2010.; presudama Osnovnog suda u Danilovgradu K.br. 272/08 od 16.09.2009. godine, K.br.267/09 od 4.06.2010. godine i K.br. 306/09 od 5.7.2010. ; presudi Osnovnog suda u Kolašinu 237/09 od 27.10.2009. godine.

⁹⁸ „Okrivljeni za prijetnje novinarki“, *Dan*, 17.2.2011.

⁹⁹ Kao što je na primjer nikada istražen slučaj nestanka dvoje štićenika iz ustanove za osobe s intelektualnim invaliditetom „Komanski most“ i zlostavljanja koje su predstavnici Evropskog komiteta za sprečavanje mučenja o zatekli u toj ustanovi 2008. godine, ili drugim slučajevima o kojima se detaljnije govori u publikaciji „Procesuiranje mučenja i zlostavljanja u Crnoj Gori“, *Akcija za ljudska prava, Centar za antidiskriminaciju EKVISTA, Centar za građansko obrazovanje, Sigurna ženska kuća*, Podgorica, 2013.

http://www.hracion.org/wp-content/uploads/lzvjestaj_Procesuiranje-mucenja-i-zlostavljanja_CG_WEB.pdf.

⁹⁹ Presuda Osnovnog suda u Podgorici, K. br. 11/386, od 19.07.2012, str. 55-58.

¹⁰⁰ „Policajci griješili, ali i unutrašnja kontrola“, *Vijesti*, 14.4.2010.

¹⁰¹ Monitor Akcije za ljudska prava je prisustvovao suđenju.

Tokom svjedočenja pred sudom, Mugoša i Radonjić se uglavnom nijesu mogli sjetiti detalja incidenta, pa ni kako ih je, kako tvrde, Jovović udario, kako je nasrtao na gradonačelnika, gdje je stajao, u kom položaju su mu bile ruke neposredno prije napada i u toku napada itd. I Mugoša i Radonjić su negirali da je prilikom incidenta korišćen pištolj.

U svom svjedočenju, Jovović je rekao da apsolutno nije kriv za to za šta je optužen, da je optužnica neistinita, jer je tužiocu bio cilj da njega optuži po svaku cijenu kako bi se uspostavila ravnoteža i olakšao položaj Miljanu Mugoši. U odnosu na iskaz Miljana Mugoše, naveo je da smatra jedino istinitom njegovu prvu izjavu datu policiji i istražnom sudiji da on nije nikoga udario, a da je ostatak svjedočenja lažan. Ponovio je da nikome nije zadao nijedan udarac i u prilog tome podsjetio da u prvih petnaest minuta nakon dolaska policije, ni stariji, ni mlađi Mugoša, kao ni vozač, nijesu rekli policajcima da je on bilo koga udario.

Zamjenik Osnovnog državnog tužioca Zoran Vučinić, koji je zastupao optužni predlog, tokom skoro osmočasovnog suđenja imao je samo dva pitanja: jedno za Mugošu - kojom rukom je ošamario Jovovića, i za Radonjića - u kojoj ruci je Jovović držao predmete.

U nastavku suđenja, 2. jula 2012, gradonačelnik Podgorice, Miomir Mugoša, iskoristio je pravo da ne svjedoči u postupku koji se vodio protiv njegovog sina, obrazlažući da time doprinosi efikasnosti i depolitizaciji procesa. Fotoreporter Pejović svjedočio je da Jovović nije nasrtao na Mugoše, niti da je imao bilo kakav fizički kontakt sa vozačem Draganom Radonjićem. Pejović je ponovio da ga je gradonačelnik Mugoša dva puta ošamario, vrijeđao i psovao.¹⁰²

Poslije tri godine od spornog događaja, Osnovni sud u Podgorici, postupajući u prvom stepenu, osudio je 19. jula 2012. Miljana Mugošu, sina gradonačelnika Podgorice, na šest mjeseci, uslovno na dvije godine zatvorske kazne, zbog nanošenja teške tjelesne povrede uredniku dnevnog lista *Vijesti*, Mihailu Jovoviću, dok je Jovović oslobođen optužbe za nanošenje lake tjelesne povrede Miljanu Mugoši opasnim oruđem. Viši sud je naknadno ovu presudu potvrdio.¹⁰³

Jovović je na kraju svoje završne riječi, koju je u pismenoj formi predao sudu, saopštio da tužilac treba da je smatra krivičnom prijavom protiv organizovane kriminalne grupe za vršenje više krivičnih djela protiv pravosuđa, falsifikovanje isprava i zloupotrebu službenog položaja. Prijavom je obuhvatio više osoba, uključujući i Mugoše, Radonjića, vrhovnog državnog tužioca i sve tužioce koji su postupali u procesu, policijske starešine i policajce, kao i ljekarku dr Milanku Raičević. Oni su, po njegovom mišljenju, u ovom postupku činjenjem ili nečinjenjem izvršili ta krivična djela.¹⁰⁴

Do kraja 2013. javnosti nije bilo poznato da je ova krivična prijava procesuirana. Takođe nije bilo poznato ni da li je tužilaštvo išta uradilo po prijavi zbog falsifikovanja zapisnika o zadržavanju Miljana Mugoše.

Potpredsjednik Vlade i ministar pravde, Duško Marković, najavio je ispitivanje odgovornosti tužilaca koji su postupali u ovom predmetu za vrijeme mandata Vrhovne državne tužiteljke Ranke Čarapić.¹⁰⁵

24. septembar 2010. – Prijetnje uredništvima TV *Vijesti* i dnevnika *Vijesti*

Grupa direktora, urednika i kolumnista dnevnika *Vijesti* i TV *Vijesti* dobila je 24.9.2010. prijeteca pisma na adresu redakcije lista¹⁰⁶, a policijska istraga o tom slučaju nije dala rezultate¹⁰⁷.

¹⁰² „Miomir Mugoša pobjegao od suda“, *Vijesti*, 3.7.2012.

¹⁰³ „Jovović oslobođen optužbi, Mugoši uslovna kazna“, portal *CDM*, 31.3.2013.

¹⁰⁴ „Jovović oslobođen, Miljan Mugoša osuđen uslovno“, *Vijesti*, 31.3.2013. godine

¹⁰⁵ „Marković: Analiziraćemo rad tužilaca u slučaju Mugoša – Jovović“, *Vijesti*, 20.7.2013.

¹⁰⁶ Televizija *Vijesti*, informativni program „*Vijesti u pola 7*“, 24. 9.2010.

Prijeteće poruke u kojima piše „gotov si, ti si sljedeći“ upućene su direktorima televizije *Vijesti* Željku Ivanoviću i Slavoljubu Šćekiću, urednicima dnevnika *Vijesti* Ljubiši Mitroviću i Balši Brkoviću, kao i kolumnisti tog lista Milanu Popoviću, koji su slučaj prijavili policiji.¹⁰⁸ Istraga do danas nije dovela do rezultata.

Dnevnik *Vijesti* objavio je da su kovertirana pisma sa pečatima od 22.9.2010. stigla iz podgoričke Pošte br. 2, zajedno sa ostalom poštom koju je sekretarica redakcije razvrstala i prosljedila primaocima. List navodi da je svih pet pisama bilo otkucano na kompjuteru, dok su na kovertama - istim rukopisom, ćirilničnim pismom - bila ispisana imena i prezimena primalaca.

Prema informacijama tog dnevnika, o prijetećim porukama uredništvima novine i Televizije *Vijesti* obaviješten je Osnovni tužilac u Podgorici Ljiljana Klikovac. Policija je obavila uviđaj i odnijela prijeteća pisma na vještačenje. Urednici ovih medija o prijetnjama su pismom obavijestili direktore Uprave policije Veselina Veljovića i ANB Vladana Jokovića, navodeći da očekuju intenziviranje istrage i rasvjetljavanje pozadine prijetnji. „Očekujemo od vas da ovom slučaju pristupite s dužnom pažnjom, te da u skladu sa vašim ovlaštenjima i nadležnostima intenzivirate istragu a istovremeno procijenite sigurnosni rizik i omogućite da svoj posao obavljamo bezbjedno“¹⁰⁹, piše, pored ostalog, u njihovom dopisu čelnicima bezbjednosnih službi, na koji, prema saznanjima *Akcije za ljudska prava*, dva urednika nikad nijesu dobili odgovor¹¹⁰.

U saopštenju izdatom 24.9.2010, čije djelove dan kasnije prenose dnevnik *Vijesti* i *Pobjeda*, Uprava policije je potvrdila da su *Vijesti* prijavile prijeteća pisma i da njeni službenici preduzimaju intenzivne aktivnosti radi identifikovanja lica koje ih je napisalo i poslalo. Policija je saopštila da sumnja da su sva pisma pisana istim rukopisom i da to treba da utvrdi grafološko vještačenje u Forenzičkom centru, kao i da preduzima intenzivne aktivnosti kako bi rasvijetlila slučaj.¹¹¹

Januar i februar 2011. – Prijetnje novinarki *Vijesti* Oliveri Lakić

Zbog serije tekstova o navodno nelegalnoj proizvodnji cigareta u mojkovačkoj fabrici „Tara“ podgoričke firme „Montenegro tobacco company“, Olivera Lakić, novinarka *Vijesti*, je krajem januara i početkom februara 2011. primila više prijetnji. Do kraja januara 2014, pravosnažno je osuđen samo Slavko Musić, zaposlen u pomenutoj firmi, koji joj je prvi prijetio. Vrhovno državno tužilaštvo je u februaru 2011. počelo sa provjeravanjem poslovanja fabrike duvana u Mojkovcu, o kojoj je Olivera Lakić pisala, ali do danas nije objavljeno da li je u tom slučaju pokrenuta istraga.

Prvi slučaj prijetnji, 31. januar-3. februar 2011.

Vlasnici fabrike „Tara“ su 2. februara 2011, preko Slavka Musića, novinarki Lakić uručili dvije orhideje upakovane tako da podsjećaju na one koje se nose na groblje. Dva dana ranije, preko telefonskog aparata Musića, njoj je još uvijek nepoznato lice uputilo niz uvreda i prijetnji dok se nalazila ispred fabrike „Tara“ u Mojkovcu. Čovjek koji je to uradio, predstavio se kao Vujica Tomović, direktor fabrike. Tomović je na suđenju, u svojstvu svjedoka, negirao da je on razgovarao sa Lakić. Musić je onda, 3. februara 2011, vozilom blokirao automobil ekipe *Vijesti*, u kojoj su bili novinarka Lakić i fotoreporter Zoran Đurić, blizu hangara u Donjoj Gorici, a zatim sa tri nepoznate osobe stajao

¹⁰⁷ Nijesu zabilježeni medijski izvještaji u kojima se navodi da je bilo ko uhapšen ili procesuiran u ovom slučaju. Iz Uprave policije nijesmo uspjeli da dobijemo tu informaciju, a Slavoljub Šćekić i Željko Ivanović su *Akciji za ljudska prava* u telefonskom razgovoru rekli da nikada nijesu dobili odgovor od čelnika bezbjednosnih agencija, kao i da nikada nijesu nikakvo obavještenje o rezultatima istrage.

¹⁰⁸ Televizija *Vijesti*, informativni program „*Vijesti u pola 7*“, 24. 9.2010.

¹⁰⁹ „Ima li dobrovoljaca da priznaju“, *Vijesti*, 25. septembar 2010.

¹¹⁰ Nijesu zabilježeni medijski izvještaji u kojima se navodi da je bilo ko uhapšen ili procesuiran u ovom slučaju. Iz Uprave policije nijesmo uspjeli da dobijemo tu informaciju, a Slavoljub Šćekić i Željko Ivanović su *Akciji za ljudska prava* u telefonskom razgovoru rekli da nikada nijesu dobili odgovor od čelnika bezbjednosnih agencija, kao i da nikakvo obavještenje o rezultatima istrage.

¹¹¹ „Policija pokrenula opširnu istragu“, *Pobjeda*, 25. 10.2010; „Ima li dobrovoljaca da priznaju“, *Vijesti*, 25. septembar 2010.

u dvorištu kuće u kojoj se nalazila Lakićeva, kako bi zaplašio nju i porodicu Stanišić s kojom je razgovarala. Ova porodica živi iza bedema hangara, u kojem je Lakićeva sumnjala da se proizvodi ambalaža lažnih brendova cigareta.

U februaru 2011, Osnovno državno tužilaštvo u Podgorici je podnijelo optužni predlog protiv Musića i M.P. zbog krivičnog djela Ugrožavanje sigurnosti. Tužiteljka Klikovac je okrivljene teretila da su od 31. januara do 3. februara novinarki uputili „ozbiljne prijetnje da će napasti na njen život, pri čemu je S.M. upućujući im prijetnje, ugrozio i sigurnost osoba sa kojima je novinarka 3. februara bila na novinarskom zadatku.“¹¹² Suđenje je počelo 27. jula 2011, pošto je tri puta odlagano.¹¹³ Gospođa Stanišić je na suđenju opisala događaje od te večeri i rekla da Musića poznaje godinama, da ga se plaši i da iz iskustva ljudi kojima je on bio šef, zna da je na sve spreman da bi zaštitio interese vlasnika hangara.¹¹⁴ U junu 2012. Musić je osuđen na zatvorsku kaznu u trajanju od četiri mjeseca, dok je M.P, kome se sudilo u odsustvu, oslobođen optužbi.¹¹⁵ Viši sud u Podgorici ukinuo je presudu Osnovnog suda kojom je Musić osuđen na zatvorsku kaznu, dok je M.P. oslobođen optužbi za ugrožavanje sigurnosti, a novo suđenje zakazano za 2. april 2013.¹¹⁶ U novom postupku sutkinja Jelena Perović-Kovačević je ponovo osudila Musića na četiri mjeseca zatvora zbog ugrožavanja sigurnosti novinarkе, ističući da je olakšavajuća okolnost to što nije bio ranije osuđivan.¹¹⁷ Ovu presudu je onda potvrdio Viši sud u Podgorici 3.12.2013.¹¹⁸

Drugi slučaj prijetnji, 9.-10. februar 2011.

Samo nekoliko sati pošto je policija 9. februara 2011. procijenila da nema opasnosti po bezbjednost Lakićeve i njene porodice zbog prijetnji koje su joj desetak dana ranije upućene, muškarac koji se predstavio kao "Boško" pozvao je sa njemačkog broja na mobilni telefon drugu novinarku *Vijesti*, Jasminu Muminović, koja je rekla da je izraženim nikšićkim akcentom izrekao niz teških uvreda i prijetnji na račun Oliverе Lakić. Slučaj je prijavljen policiji. Sjutra dan popodne, s istog broja, Muminovićeva je dobila i SMS poruku za koleginicu Lakić, u kojoj su prijetnje ponovljene, s tim što je tada prijetnja upućena i cimerki ćerke Oliverе Lakić.¹¹⁹

Tri dana nakon ovih prijetnji, Milan Grgurević¹²⁰ se navodno svojevolumno prijavio policiji s tvrdnjom da je on prijetio novinarki Lakić i njenoj kćerki. On je u istrazi naveo da je on zvao i poslao poruku na telefon Muminovićeve, ali se nije mogao sjetiti niti jednog dijela razgovora koji je navodno obavio sa njom, niti je umio da objasni zašto je zvao. Tokom vještačenja, tužilaštvo je zaključilo da je njegov iskaz lažan i da on nije osoba koja je prijetila, pa je u oktobru 2011. protiv njega podiglo optužni predlog zbog krivičnog djela lažno prijavljivanje. Grgurević se na suđenju branio ćutanjem. Vještačenjem je utvrđeno i da su telefon s kojeg su upućene prijetnje i Grgurevićev telefon korišćeni gotovo istovremeno na lokacijama koje su nekoliko desetina kilometara udaljene jedne od drugih. Muminović je na glavnom pretresu rekla da glas osobe sa kojom je razgovarala telefonom sigurno nije Grgurevićev glas, da je s njom razgovarao neko ko ima prilično grub muški glas, s izrazitim nikšićkim akcentom, za razliku od Grgurevića.¹²¹

Rukovodilac ekspoziture za suzbijanje seksualnih i krvnih delikata u PJ Podgorica, Ekan Jasavić, tvrdio je da je policija preko listinga broja sa kojeg su upućene prijetnje utvrdila da je taj broj korišćen u Grgurevićevoj "nokiji", te da su mu na osnovu toga poslali poziv da se javi u policiju. Iako je rekao da su radili u saradnji sa tužiocem na verziji da je neko Grgureviću naložio da se prijavi i na

¹¹² „Okrivljeni za prijetnje novinarki“, *Dan*, 17.2.2011.

¹¹³ „Sedmi mjesečni izvještaj o realizaciji obaveza iz Akcionog plana praćenja sprovođenja preporuka iz Mišljenja Evropske komisije. Izvještaj dostupan na linku: http://www.gov.me/aktuelno/Mjesecni_izvjestaji/.

¹¹⁴ „Tomović ne zna ko je prijetio“, *Vijesti*, 2.9.2011.

¹¹⁵ „Četiri mjeseca za Musića, Piper Slobodan“, *Vijesti*, 13.6.2012.

¹¹⁶ „Musiću i Piperu se ponovo sudi“, *Vijesti*, 9.3.2013.

¹¹⁷ „Musiću četiri mjeseca zatvora zbog ugrožavanja sigurnosti Lakić“, 11.5.2013.

¹¹⁸ KŽ 1617/2013.

¹¹⁹ „Koga štiti lažni dobrovoljac iz Danilovgrada?“, *Vijesti*, 26.9.2011.

¹²⁰ Milan Grgurević nije bio zaposlen u fabrici duvana o kojoj je novinarka Lakić pisala, niti je na bilo koji drugi način (prije prijavljivanja) dovođen u vezu sa novinarkom Lakić.

¹²¹ „Grgureviću godina robije“, *Vijesti*, 14.2.2012.

verziji da je on zaista prijetio novinarki, nije objasnio šta je konkretno prevagnulo da se Grgurević procesuirao za ugrožavanje bezbjednosti novinarkе, a ne za lažno prijavljivanje.¹²² Grgurević je 13. februara 2012. za krivično djelo Lažno prijavljivanje osuđen na godinu dana zatvora. U junu 2012, ova presuda je ukinuta, jer je Viši sud smatrao da u radnjama Grgurevića nema elemenata tog krivičnog djela. Sud je u rješenju naveo da se Grgurević nije samoinicijativno javio policiji, već po naredbi, jer je potraživан zbog prijetnji novinarki Lakić i njenoj porodici, kao i da je on "saslušan u svojstvu osumnjičenog i priveden, a njegovo lažno priznanje da je počinio krivično djelo, ne može se smatrati krivičnim djelom lažno prijavljivanje".¹²³ Predmet je vraćen istom sudiji na ponovno odlučivanje.¹²⁴ Grgurević je, u ponovljenom suđenju, presudom od 20.9.2013. godine ponovo osuđen na godinu dana zatvora zbog istog krivičnog djela.¹²⁵ Sutkinja Željka Jovović rekla je da je utvrđeno da je Grgurević sam došao u policiju, a ne po pozivu policije, kako su na suđenju tvrdili pojedini službenici policije.¹²⁶ Ova presuda je postala pravosnažna.¹²⁷ Nije poznato da je državni tužilac pokrenuo postupak protiv pomenutih službenika policije zbog davanja lažnog iskaza.

U međuvremenu, službenik Uprave policije Milenko Mića Rabrenović, šef obezbjeđenja direktora Uprave policije, Veselina Veljovića¹²⁸, saslušan je 7. decembra 2012. u Osnovnom državnom tužilaštvu u Podgorici zbog sumnje da je telefonom uputio prijetio novinarki Lakić i njenoj ćerki i tako im ugrozio sigurnost. Prijavu protiv Rabrenovića je podnijela sama Olivera Lakić u martu 2012, i u prijavi navela Veljovića kao mogućeg nalogodavca.¹²⁹ Državni tužilac je Rabrenovića, koji je negirao svaku vezu sa upućenim prijetnjama, ispitivao o brojnim okolnostima koje Rabrenovića dovode u vezu sa karticom njemačkog operatera, sa koje su upućene prijetnje novinarki Lakić.¹³⁰ Rabrenović je optužen za krivično djelo Ugrožavanje sigurnosti novinarkе Lakić, njene ćerke i ćerkine cimerke i suđenje je počelo 22. marta 2013.¹³¹

Rabrenović nije priznao navode optužnice, odbio je sve što mu je stavljeno na teret i odlučio da se brani ćutanjem. Tada već bivši direktor Uprave policije, Veselin Veljović, pozvan je da svjedoči, ali se nije pojavio u sudnici, a sudija je pojasnila da prema dostavnici „nije primio sudski poziv“, kao ni njegov vozač Vuksan Šćepanović.¹³² Na sljedećem ročištu 26. aprila 2013, saslušavani su svjedoci, a u sudnici se ponovo nijesu pojavili Veselin Veljović i njegov vozač.¹³³ Novo ročište je održano 31.5.2013, pa pošto se Veljović i vozač opet nijesu pojavili, sutkinja Osnovnog suda Larisa Mijušković Stamatović je naložila da im se pozivi za suđenje dostave posredstvom policije. Međutim, pošto nije potvrđena lična dostava, oni se nijesu pojavili ni na ovom suđenju,¹³⁴ kao ni na sljedećem, 5. jula 2013.

Na ročištu 30. septembra 2013, Veljović je konačno saslušan u svojstvu svjedoka, kada je izjavio da je slučaj montiran kao direktni napad na njega, da to nije prvi put da se neki bezbjedonosno interesantni događaj veže za njega, od afere „Listing“, paljenja vozila *Vijesti*, napada na sina poslanika Nebojše Medojevića, napada na direktora *Vijesti* Željka Ivanovića, 'farse' Brajuška

¹²² „Tužilac preznorio Jasavića“, *Vijesti*, 26.1.2012.

¹²³ Krivično djelo Lažno prijavljivanje, iz člana 388, Krivičnog zakonika koji je važio 2011, glasi:

(1) Ko prijavi određeno lice da je učinilo krivično djelo za koje se goni po službenoj dužnosti, a zna da to lice nije učinilac tog djela, kazniće se zatvorom od tri mjeseca do tri godine.

(2) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se i ko podmetanjem tragova krivičnog djela ili na drugi način izazove pokretanje krivičnog postupka zbog krivičnog djela za koje se goni po službenoj dužnosti protiv lica za koje zna da nije učinilac tog djela.

(3) Ko sam sebe prijavi da je učinio krivično djelo za koje se goni po službenoj dužnosti, iako zna da ga nije učinio, kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

(4) Kaznom iz stava 3 ovog člana kazniće se i ko prijavi da je učinjeno krivično djelo za koje se goni po službenoj dužnosti, iako zna da to djelo nije učinjeno.

¹²⁴ „Lažno priznanje nije lažno prijavljivanje“, *Vijesti*, 26.6.2012.

¹²⁵ „Grguroviću godinu dana zatvora“, *Dan*, 21.9.2013.

¹²⁶ „Grgurović osuđen na godinu dana zatvora zbog lažnog prijavljivanja“, *Vijesti*, 20.09.2013.

¹²⁷ Prema informaciji koju smo dobili od oštećene Oliverе Lakić 26.1.2014.

¹²⁸ Bivši direktor Uprave policije

¹²⁹ Informacija koju je istraživač Akcije za ljudska prava dobio od Oliverе Lakić.

¹³⁰ „Mića se ćudio zašto Boška povezuju s njim“, *Vijesti*, 8.12.2012.

¹³¹ Saopštenje Akcije za ljudska prava dostupno na: [http://www.hraction.org/?p=2875](http://www.hrraction.org/?p=2875).

¹³² „Rabrenović odlučio da ćuti o prijetnjama novinarki“, *Vijesti*, 22.3.2013.

¹³³ „Vijesti u pola 7“ (Informativni program televizije *Vijesti*, 26.4.2013).

¹³⁴ „Veljoviću da se poziv za suđenje dostavi uz pomoć policije“, *Vijesti*, 31.3.2013.

Brajuškovića, pa sve do ovog posljednjeg slučaja, koji je urađen „po istoj matrici”.¹³⁵ Veljović je tvrdio da je sve izmišljeno s ciljem da se on prikaže kao krivac. Objasnio je da se na prethodnim ročištima nije pojavio kao svjedok jer nije dobio poziv, kao i da ne shvata razloge za insistiranje na njegovom svjedočenju.

Veljović je rekao i da je Ivan Bušković, pravosnažno osuđen na kaznu zatvora zbog napada na novinarku Lakić, ustvari nevin, te da je o tome obavijestio državnog tužioca Miloša Čađenovića, kao i da mu je saopštio imena ljudi koji su, po njegovim riječima, odgovorni za konstruisanje predmeta, a da je takve informacije dobio od policijskih starješina koji su radili na tom predmetu i koji su mu rekli da im je žao što su nevinog čovjeka poslali u zatvor.¹³⁶

Olivera Lakić je 2. novembra 2013, nakon saslušanja Veljovića u Osnovnom sudu u Podgorici, podnijela krivičnu prijavu na osnovu koje je Osnovno državno tužilaštvo u Podgorici formiralo predmet i počelo izviđaj povodom tvrdnji bivšeg direktora Uprave policije Veselina Veljovića. Lakićeva je od tužilaštva tražila da se ispituju tvrdnje Veljovića da je Ivan Bušković, koji je pravosnažno osuđen zbog fizičkog napada na nju u martu 2012. godine „nevin ležao u zatvoru“, da je policija „lažirala i skrivala dokaze koji su bili u korist osuđenog Buškovića“ kao i da je Bušković osuđen da bi se Veljoviću načinila šteta. Kako navode *Vijesti*, Lakić je u prijavi tužilaštvu navela da se Veljović na suđenju pozvao na informacije koje su mu dale „starješine policije“, ali da je na njeno insistiranje odbio da kaže njihova imena.¹³⁷

Optužba protiv šefa Kriminalističke policije u Budvi zbog protivzakonitog uticaja na tužioca da obustavi postupak zbog prijetnji novinarki

Nekoliko sati pošto je Veljović saslušan u okviru istrage prijetnji Oliveri Lakić, po nalogu specijalne tužiteljke za organizovani kriminal Đurđine Ivanović uhapšen je, i nakon saslušanja pušten, šef Kriminalističke policije PJ Budva Siniša Stojković. Vrhovna državna tužiteljka Ranka Čarapić saopštila je 28. decembra 2012. da je policija uhapsila Stojkovića zbog koruptivnog krivičnog djela Protivzakoniti uticaj, a zbog osnovane sumnje da je on kod Osnovnog državnog tužioca u Podgorici posredovao da obustavi radnje u postupku protiv Rabrenovića. Čarapić je saopštila da tužilaštvo sumnja da je Rabrenović upozorio tužioca da bi nastavak postupka ugrozio napredovanje čelnika bezbjednosnih službi Veselina Veljovića i Vladana Jokovića, koje je navodno već bilo dogovoreno u političkom vrhu. Stojković je, kako je saopštila Čarapić, u kontekstu tih okolnosti sugerisao Osnovnom državnom tužiocu da se pazi pokrenutog postupka, jer bi u suprotnom i on mogao biti razriješen.¹³⁸

U toku istrage protiv Stojkovića, dokazni materijal je poslat u Forenzički centar. Stojković se pred specijalnim tužiocem Đurđinom Ivanović izjasnio da nije nezakonito uticao na rad tužioca, već da je samo iskoristio njihovu poslovnu i prijateljsku vezu da bi se raspitao za slučaj prijetnji novinarki. Ministar unutrašnjih poslova Raško Konjević je rekao da će suspendovati Stojkovića do okončanja postupka koji je pokrenulo tužilaštvo.¹³⁹

Posle skoro šest mjeseci od podnošenja optužnog predloga od strane Vrhovnog državnog tužioca – Odjeljenja za suzbijanje organizovanog kriminala, terorizma i ratnih zločina, sutkinja Višeg suda u Podgorici, Milenka Žižić, Rješenjem Ks. br. 17/13 od 18.11.2013. odbila je taj optužni predlog protiv Stojkovića, uz obrazloženje da nema dovoljno dokaza da je okrivljeni osnovano sumnjiv za

¹³⁵ „Veljović: Isti potpis kao i u aferi Listing”, *Pobjeda*, 1.10.2013; „Veljović: Kriminalci iz policije i ANB hoće da me diskredituju”, *Vijesti*, 1.10.2013.

¹³⁶ *Vijesti*, kao gore; *Pobjeda*, kao gore; „Veljović: Bušković leži nevin”, *Dan*, 1.10.2013.

¹³⁷ „Veljović mora opet kod tužioca”, *Vijesti*, 3.1.2014.

¹³⁸ „Tužilaštvo tereti Stojkovića za pritisak na tužioca”, *Pobjeda*, 29.12.2012; „Čarapić: Stojković ‘sugerisao’ tužiocu da se pazi pokrenutog postupka”, *Vijesti*, 29.12.2012.

¹³⁹ „Podignuta optužnica protiv šefa kriminalističke policije Budve Siniše Stojkovića”, portal *CDM*, 12.6.2013.

djelo koje je predmet optužbe. Prema njenom mišljenju, Stojković nije imao službeni položaj koji bi mu omogućio da izvrši krivično djelo koje mu je stavljeno na teret.¹⁴⁰

U obrazloženju je konkretno navedeno: „Imajući u vidu činjenice da je, prema Zakonu o državnom tužiocu, državni tužilac samostalan i nezavistan u radu, pri tom cijeneći i položaj i funkciju državnog tužioca koji ima u društvu i koja se vrši u javnom interesu radi obezbjeđenja primjene prava, to po stanovištu suda nema dokaza da je okrivljeni Stojković Siniša u konkretnom slučaju [...] imao takav položaj i poziciju da izvrši predmetno krivično djelo pretpostavljenim uticajem kako autoritetom svoje službe, profesionalnim položajem, socijalnim statusom, pa samim tim ni položajem u društvu“.¹⁴¹ U prilog tom zaključku, prema ocjeni sutkinje, je i iskaz Osnovne državne tužiteljke Ljiljane Klikovac, koja je navela: „da joj je bilo čudno, ako je odluka u vrhu vlasti da se Veljović postavi i ako je procjena da bi se to moglo na bilo koji način ugroziti, da joj je prosto bilo neshvatljivo i neprihvatljivo da se ta priča vodi između nje i Stojkovića, odnosno kako svjedok navodi, na 'najnižem nivou'“.¹⁴²

Vijesti su objavile da je i predsjednica Vrhovnog suda, Vesna Medenica, tražila informacije od tužioca Saše Čađenovića o istrazi protiv Rabrenovića.¹⁴³ Tužilaštvo tim povodom nije ni saslušalo Medenicu, jer „nije bilo osnova“, iako je Čađenović o tome sačinio službenu zabilješku. Medenica je saopštila da je „po prirodi njenog posla da bude informisana“, negirajući da je htjela da utiče na tužioca.¹⁴⁴

Protiv rješenja sutkinje Žižić, kojim je odbijen optužni predlog protiv Stojkovića, žalbu je uložio zamjenik specijalnog tužioca Dražen Burić.¹⁴⁵ Tužilac Burić je osporio na dio obrazloženja sutkinje Žižić u kojem je navela da Stojković nije imao autoritet svoje službe, kao ni bitan socijalni status i položaj u društvu da bi mogao da izvrši konkretno krivično djelo: „Nesporno je da je tužilaštvo samostalan i nezavisan organ. Međutim, to ne znači da određeno lice, pretpostavljajući da ima uticaj na tužioca, može posredovati kod tužioca da izvrši ili ne izvrši neku službenu radnju i da takvo ponašanje ne bude sankcionisano. Sud gubi iz vida da je Stojkoviću stavljeno na teret da je korišćenjem svog pretpostavljenog uticaja izvršio krivično djelo... Niti se okrivljenom stavlja na teret da je koristio svoj službeni položaj, niti je pretpostavljeni uticaj posljedica nečijeg službenog položaja, kako to pogrešno smatra Viši sud. Dovodeći u vezu navedeno sa radnjama koje Stojković preduzima, a to su da prethodno pokušava da se kod obrađivača predmeta 'raspita' za predmet Rabrenovića, pa kada u tome nije uspio, upravo je iskoristio pretpostavljeni uticaj koji se ogleda u uvaženosti i autoritetu koji ima kod osnovnog državnog tužioca, a koji nesumnjivo proizilazi iz njihove dugogodišnje saradnje, kako bi došao kod tužioca, prenoseći joj državno političke odluke, zahtijevajući da ne preduzme službenu radnju koju bi morala preduzeti, istovremeno je upozoravajući na posljedice drugačijeg postupanja“.¹⁴⁶

Stojković je, kako su objavile *Vijesti*, u odgovoru na žalbu tužioca naveo da pretpostavljeni uticaj nije postojao: „U pitanju je apsolutno odsustvo umišljaja i namjere u bilo kakvu protivzakonitost, pa samim tim i nepostojanje protivzakonitog pretpostavljenog uticaja...“.¹⁴⁷ Stojković tvrdi i da su slučaj „zlomamjerno zloupotrijebili pojedinci iz tužilaštva, kao i pojedinci iz njegove „službe““.¹⁴⁸

Do kraja rada na ovom izvještaju, 30.1.2014, nije objavljena odluka Apelacionog suda o žalbi tužioca Burića.

¹⁴⁰ „Sudija oslobodila Stojkovića bez suđenja“, *Dnevne novine*, 4.12.2013. „Samo važniji od Stojkovića mogu da utiču na tužioce“, *Vijesti*, 5.12.2013.

¹⁴¹ Isto.

¹⁴² „Samo važniji od Stojkovića mogu da utiču na tužioce“, *Vijesti*, 5.12.2013.

¹⁴³ „Medenica zvala tužioca zbog istrage protiv Veljovićevog saradnika“, *Vijesti*, 2.11.2013.

¹⁴⁴ „Odbijena optužba protiv Stojkovića: Sudija ne vjeruje osnovnom tužiocu“, *Vijesti*, 4.12.2013.

¹⁴⁵ „Žalba tužilaštva na rješenje sutkinje: Žižić brka uticaj i položaj“, *Vijesti*, 26.12.2013.

¹⁴⁶ Isto.

¹⁴⁷ Isto.

¹⁴⁸ „Žalba tužilaštva na rješenje sutkinje: Žižić brka uticaj i položaj“, *Vijesti*, 26.12.2013.

14. jul 2011. – 28. avgust 2011. – Paljenje vozila dnevnika Vijesti

U periodu od 14. jula 2011. do 28. avgusta 2011. desila su se tri slučaja paljenja vozila lista *Vijesti* u Podgorici. Serija paljenja je počela u noći između 13. i 14. jula, kada su još uvijek nepoznati počinioci, oko 3 sata ujutru, zapalili dva službena vozila lista *Vijesti*, koja su bila parkirana u blizini redakcije.¹⁴⁹ Tadašnji direktor Uprave policije, Veselin Veljović, izjavio je da paljenje vozila treba posmatrati kao čin pojedinca i da se radi o izolovanom događaju.¹⁵⁰

Drugo paljenje vozila lista *Vijesti* dogodilo se u noći 26. jula u naselju Masline, gdje je vozilo bilo parkirano ispred kuće radnika lista.¹⁵¹

Treće paljenje vozila lista *Vijesti* desilo se 28. avgusta na Starom aerodromu, gdje je vozilo bilo parkirano.

U sva tri slučaja su vozila zapaljena na isti način, tako što su prednji djelovi prethodno poliveni benzinom.¹⁵² Tadašnji rukovodilac Ispostave kriminalističke policije PJ Podgorica, Siniša Stojković, naveo je da je policija u svim slučajevima paljenja blokirala grad, pretraživala šire lica mjesta, kao i da su obaviješteni nadležni tužioci i istražne sudije, koji nijesu izašli na lice mjesta već su uviđajne radnje i mjere preduzeli službenici PJ Podgorica. Takođe je naveo da su sa lica mjesta izuzeti uzorci i upućeni u Forenzički centar na potrebna vještačenja, da su prikupljena obavještenja od očevidaca i od lica koja su koristila motorna vozila koja su oštećena u požaru, da je pribavljen snimak video nadzora sa više objekata u neposrednoj blizini lica mjesta, kao i da je vršena provjera alibija za više lica te da su realizovana brojna poligrafska ispitivanja,¹⁵³ što sve nije bilo dovoljno za podnošenje krivične prijave protiv učinioaca.¹⁵⁴ Nakon trećeg slučaja paljenja vozila lista *Vijesti*, Uprava policije je izdala saopštenje u kojem je navedeno: „Osnovni državni tužilac u Podgorici se, shodno novom Zakoniku o krivičnom postupku (ZKP), izjasnio da u konkretnom slučaju nema elemenata bića krivičnog djela koje se goni po službenoj dužnosti”¹⁵⁵ iako je novi ZKP počeo sa primjenom 1. septembra 2011.¹⁵⁶ Sa tim u vezi, Vrhovna državna tužiteljka je izjavila da je navedeno saopštenje Uprave policije „netačno i nestručno”¹⁵⁷, kao i „da je za policiju najvažnije da utvrdi indentitet počinilaca, a ne kvalifikaciju krivičnog djela.”¹⁵⁸ Glavni i odgovorni urednik *Vijesti*, Mihailo Jovović, izjavio je nakon drugog slučaja paljenja vozila da je tome moguće doprinio i intervju bivšeg premijera Mila Đukanovića, koji je prije prvog slučaja paljenja vozila, u dnevniku *Pobjeda* oštro napao kritičke medije, uključujući *Vijesti*, a prije drugog slučaja paljenja je dao još jedan intervju u kome je te stavove ponovio.¹⁵⁹

Izdavač lista *Vijesti*, „Daily Press” d.o.o, podnio je 31. oktobra 2011. tužbu protiv države Crne Gore, kojom traži obeštećenje od 60.000 eura jer nije spriječila napade na imovinu *Vijesti* i zato što nadležni organi nijesu pronašli aktere paljenja četiri vozila u julu i avgustu 2011. U presudi P. br. 4569/11¹⁶⁰, kojom je odbijen tužbeni zahtjev (naknadno preciziran na 8.641,98€), između ostalog se navodi da: „akt terorizma se ne može okarakterisati kao takav izdvojeno od cilja kome služi, u kom pravcu pravcu postoji i definicija Konvencije Savjeta Evrope o sprječavanju terorizma, koju je naša zemlja potvrdila Zakonom, u kojoj se u uvodu navodi da akti terorizma imaju za cilj, po svojoj prirodi ili kontekstu, da ozbiljno zastraše stanovništvo ili neprimjereno prisile neku vladu ili neku međunarodnu organizaciju da učini ili da se uzdrži od činjenja nekog akta ili da ozbiljno destabilizuje

¹⁴⁹ „Preko puta ANB zapaljena dva službena automobila Vijesti”, *Vijesti*, 14.7.2011.

¹⁵⁰ „Veljović: Spaljivanje automobila Vijesti je izolovan događaj”, *Portal Analitika*, 15.7.2011, <http://www.portalanalitika.me/drustvo/vijesti/31802--veljovi-spaljivanje-automobila-vijesti-je-izolovan-slujaj-.html>.

¹⁵¹ „Zapaljeno još jedno vozilo Vijesti”: Je li i ovo izolovan slučaj?”, *Vijesti*, 27. avgust 2011, „Ponovo zapaljeno vozilo Vijesti”, *RTCG*, 27.8.2011, <http://www.rtcg.me/vijesti/drustvo/hronika/46898-ponovo-zapaljeno-vozilo-vijesti.html>.

¹⁵² „Tužilac ne reaguje na teror”, *Vijesti*, 28.8.2011.

¹⁵³ „O krivcu i dalje ni riječi”, *Vijesti*, 27.10.2011.

¹⁵⁴ Isto.

¹⁵⁵ Saopštenje dostupno na linku: <http://www.upravapolicije.com/index.php?IDSP=1927&jezik=lat>.

¹⁵⁶ Član 517 Zakonika o krivičnom postupku („Sl. list CG”, br. 57/2009 i 49/2010).

¹⁵⁷ „Čarapić: Saopštenje policije o paljenju vozila Vijesti je netačno i nestručno”, *Vijesti*, 2.9.2011.

¹⁵⁸ „O krivcu i dalje ni riječi”, *Vijesti*, 27.10.2011.

¹⁵⁹ „Zapaljeno još jedno vozilo Vijesti”: Je li i ovo izolovan slučaj?”, *Vijesti*, 27.8.2011.

¹⁶⁰ Presuda dostupna na: http://www.hracion.org/wp-content/uploads/DOO_Daily_Press_v.CG_osnovni_sud.pdf.

ili uništi osnovne političke, ustavne, ekonomske ili društvene strukture neke zemlje ili međunarodne organizacije. Za sada, nema dokaza da paljenje vozila tužioca ima za cilj tj. ciljeve koji su navedeni u pomenutoj konvenciji.” U vezi s argumentom iz tužbe da nadležni organi države Crne Gore nijesu preduzeli sve potrebne mjere da spriječe akte nasilja i štetu koja je izvršenjem tih akata nastala (misili se na paljenje vozila), u presudi se navodi: „U konkretnom slučaju nijesu ispunjeni navedeni uslovi za odgovornost tužene države Crne Gore, budući da ovdje nema dokaza nezakonitog postupanja organa tužene u preduzimanju potrebnih radnji tj. nevršenja dužnosti službenog lica, a koje radnje su evidentno još u fazi izviđaja...”. Ova presuda je u međuvremenu postala pravosnažna.

Do kraja rada na ovom izvještaju, 30. januara 2014. godine, nije bilo napretka u otkrivanju počinilaca paljenja vozila Vijesti.

18. novembar 2011. – Napad na ekipu novinara dnevnika Vijesti i TV Vijesti

U mjestu Humci kod Nikšića, 18. novembra 2011, napadnuti su članovi novinarske ekipe dnevnog lista *Vijesti* i televizije *Vijesti* - novinar Darko Bulatović, snimatelj Aleksandar Marojević i fotograf Ivan Petrušić, dok su pokušavali da snime kadrove rušenja kuće.¹⁶¹

Iako su novinari navodno pokušali da objasne Dragoljubu Karadžiću, vlasniku otpada u Humcima, da su tu samo na kratko, da bi snimili kadar, on im je rekao da je to njegova zemlja, počeo da psuje ekipu i zaletio se ka novinaru i snimateljima.¹⁶² Zajedno sa Milošem Šanjevićem, u prisustvu Miodraga Glušice, uz psovke su ugurali ekipu *TV Vijesti* u vozilo kojim su došli, pri čemu je Karadžić vratima od vozila nagnečio nogu novinara Bulatovića pokušavajući da zalupi vrata.¹⁶³ Karadžić je zatim, kako je rekao novinar Bulatović, otišao do suvozačeve strane i snimatelja udario nogom u nogu, a zatim još jednom u kameru.¹⁶⁴

O događaju je obaviješten zamjenik Osnovnog državnog tužioca u Nikšiću, koji je naložio da se protiv Karadžića procesuiru krivična prijava zbog osnovane sumnje da je počinio krivično djelo Nasilničko ponašanje. Protiv Šanjevića je podnijeta prekršajna prijava zbog vrijeđanja, dok u Glušicinim radnjama nijesu utvrđeni elementi prekršajne odgovornosti.¹⁶⁵

Karadžiću je u krivičnom postupku zbog krivičnog djela Nasilničko ponašanje izrečena kazna zatvora od tri mjeseca. Sudija Dragan Babović je, obrazlažući odluku¹⁶⁶, naveo da je u toku postupka nesumnjivo utvrđeno da je okrivljeni izvršio krivično djelo. Sudija je činjenično stanje utvrdio iz iskaza oštećenih i nalaza vještaka medicinske struke koji je oštećenima išao u prilog. Presuda je postala pravosnažna odlukom Višeg suda u Podgorici od 20.11.2012.¹⁶⁷

Šanjević je u prekršajnom postupku kažnjen novčanom kaznom u iznosu od 300 eura i novčanom kaznom od 200 eura zbog neposjedovanja boravišne dozvole.¹⁶⁸

7. mart 2012. – Napad na novinarku Vijesti Oliveru Lakić

Godinu dana nakon što joj je intenzivno prijećeno, novinarka Olivera Lakić je 7. marta 2012. u večernjim satima fizički napadnuta dok je otključavala ulazna vrata zgrade u kojoj živi. Nekoliko

¹⁶¹ „U Nikšiću napadnuta ekipa *Vijesti*”, radio *Antena M*, 18.11.2011. „Napadnuta ekipa *TV Vijesti*”, *Nezavisne novine* (portal *Vesti.rs*), 18.11.2011.

¹⁶² „Napadnuta ekipa *TV Vijesti*”, *Nezavisne novine* (portal *Vesti.rs*), 18.11.2011.

¹⁶³ „Policija privela osumnjičene za napad i vrijeđanje ekipe *„Vijesti”*”, *Vijesti*, 18.11.2011.

¹⁶⁴ Isto.

¹⁶⁵ Saopštenje Uprave policije dostupno na linku: <http://www.upravapolicije.com/index.php?DSP=2190&jezik=lat>.

¹⁶⁶ Presuda Osnovnog suda u Nikšiću: Kbr. 702/11.

¹⁶⁷ Presuda Višeg suda u Podgorici: Gž 1722/12.

¹⁶⁸ „Šanjević kažnjen sa 300 eura za napad na ekipu *Vijesti*”, *Vijesti*, 19.11.2011.

dana kasnije, 12. marta 2012, uhapšen je Ivan Bušković zbog sumnje da je izvršio napad.¹⁶⁹ Novinarka je prepoznala Buškovića kao napadača, on je negirao da je napao, a 17 lica, Buškovićevih prijatelja, tvrdilo je da je on u vrijeme napada igrao s njima fudbalsku utakmicu.¹⁷⁰ Bušković je ranije dva puta osuđivan, zbog omogućavanja i uživanja opojnih droga i nanošenja teške tjelesne povrede.¹⁷¹

Osnovno državno tužilaštvo podiglo je optužni predlog protiv Buškovića zbog krivičnog djela Nasilničko ponašanje. Tužilaštvo je predložilo sudu da sasluša 19 svjedoka i izvede 11 materijalnih dokaza.¹⁷² Tokom suđenja, optuženi je ostao pri tvrdnji da ne poznaje novinarku, da je u periodu kada se napad desio učestvovao u fudbalskoj utakmici i da nije bilo nikakvog razloga da je napadne, dok je novinarka od njega zahtijevala da kaže ko mu je napad naručio.¹⁷³ Bušković je osuđen zbog krivičnog djela Nasilničko ponašanje na zatvorsku kaznu od 9 mjeseci. Ni u presudi, kao ni u optužnici, nije naveden motiv za izvršenje ovog napada.

Državni tužilac se žalio na presudu nezadovoljan visinom dosuđene kazne (zapriječena kazna za ovo k.d. je od 6 mjeseci do 5 godina). Izvršni direktor "Daily press"-a, izdavača *Vijesti*, Željko Ivanović, uz primjedbu na visinu kazne, rekao je i da je suštinski važno nastaviti istragu i otkriti naručioce napada.¹⁷⁴ Ovu prvostepenu presudu je potvrdio Viši sud.¹⁷⁵

Buškoviću je naknadno Zakonom o amnestiji kazna skraćena za četvrtinu, a nakon toga mu je zbog dobrog vladanja prilikom izdržavanja kazne, kazna umanjena još za dodatnih 10 dana.¹⁷⁶

Osnovno državno tužilaštvo u Podgorici podiglo je optužnicu krajem aprila 2013. protiv brata i prijatelja Ivana Buškovića zbog sumnje da su počinili krivično djelo Davanje lažnog iskaza, jer su na sudu svjedočili da je, u vrijeme napada na novinarku Lakić, Bušković s njima igrao fudbal u naselju Zelenika.¹⁷⁷ Ovo suđenje je u toku.

Do kraja rada na izvještaju (30. januara 2014.) nije bilo novih saznanja o napretku istrage protiv nalogodavaca napada na novinarku Oliveru Lakić. Nema ni obavještenja o otvaranju istrage o fabrici duvana u Mojkovcu, koju je istraživala Lakićka, zbog čega joj je prvobitno prijećeno (vidi na str. 16). Zanimljivo je da je bivši direktor Uprave policije prilikom svjedočenja na suđenju optuženom za prijetnje Oliveri Lakić, izjavio kako su mu starješine policije rekle da Ivan Bušković nije pravi napadač na novinarku (vidi na str. 18).

Oliveri Lakić je 9. marta 2012. dodijeljena policijska zaštita na njen zahtjev, a na osnovu bezbjednosne procjene policije.¹⁷⁸ U međuvremenu je zahtijevala da se procjena bezbjednosti preispita, jer smatra da je to imalo smisla dok su prijetnje trajale i u periodu neposredno posle napada, dok napadač nije uhapšen.¹⁷⁹ Uprkos molbama Lakićeve, Ministar unutrašnjih poslova, Raško Konjević, još uvijek nije odgovorio na njene zahtjeve. Lakić je još uvijek pod pratnjom policije, što joj onemogućava da radi, jer se bavi istraživačkim novinarstvom, želi da zaštiti svoje izvore i ne želi da razgovara sa njima u prisustvu policije. Lakić je poslije fizičkog napada privremeno bila napustila profesiju, a novinarstvu se vratila istog dana kada je protiv Milenka Rabrenovića podignuta optužnica.¹⁸⁰

¹⁶⁹ „Ko je naredio napad i zašto?“, *Vijesti*, 14.3.2012.

¹⁷⁰ „Prijatelji tvrde da je Bušković igrao fudbal kada je Lakić napadnuta“, portal *Vijesti*, 13.3.2012.

¹⁷¹ „ZIKS: Bušković se dobro vladao i zalagao na radu“, *Vijesti*, 22.10.2013.

¹⁷² „Optužnica protiv Buškovića nalogodavci još u sjenci“, *Vijesti*, 10.4.2012.

¹⁷³ „Bušković je napadač, ali neka kaže zašto“, *Vijesti*, 29.5.2012; „Sinoć zapaljena dva vozila "Vijesti"“, portal *Analitika*, 14. jul 2011, „Novinari su žrtve raznih pritisaka“, *Dan*, 6.4.2012.

¹⁷⁴ „Nema pravde za Oliveru“, *Vijesti*, 21.7.2012.

¹⁷⁵ „Devet mjeseci za napad na novinarku“, *Vijesti*, 3.1.2013.

¹⁷⁶ „ZIKS: Bušković se dobro vladao i zalagao na radu“, *Vijesti*, 22.10.2013.

¹⁷⁷ „Fudbaleri' optuženi za lažno svjedočenje“, *Vijesti*, 1.5.2013.

¹⁷⁸ „Novinarki "Vijesti" policijska zaštita“, *Radio Slobodna Evropa*, 10.03.2012.

¹⁷⁹ Razgovor sa gospođom Lakić od 26.01.2014.

¹⁸⁰ Isto.

6. april 2012. – Napad na novinara *Monitora* Marka Milačića

Novinar Marko Milačić podnio je krivičnu prijavu protiv kontroverznog biznismena Veselina Barovića zbog napada na njega 6. aprila 2012. u podgoričkom lokalu *Nice Vice*, a suđenje za taj incident je u toku.

Milačić je izjavio da je Barović sjedio u lokalu u društvu prijatelja sa nekoliko djevojaka, te da se napad dogodio kada se pozdravio sa jednom od tih djevojaka. Barović mu je tada navodno prišao, stavio ruku oko struka, objasnio da ne može da razgovara sa djevojkama u njegovom društvu, dodao da ga više ne pominje u tekstovima, opsovao i uvrijedio, nakon čega je Milačić odgurnuo Barovića, dalji fizički obračun je spriječen, ali je Milačić zadobio povredu ruke (naprsnuće kosti šake).¹⁸¹

Postupajući po prijavi, policija je saslušala Barovića, a zamjenici Osnovnog državnog tužioca Enis Baković i Danka Ivanović-Đerić saslušali su 11.4.2013. više svjedoka ovog incidenta.¹⁸² Istog dana, Osnovni državni tužilac Ljiljana Klikovac ponovo je saslušala Barovića, njegove telohranitelje Marinka Banovića i Radisava Živkovića, kao i obezbjeđenje lokala. Kako su prenijeli mediji, Barovićeve telohranitelji su ponovili tužiocu da ne znaju ko je Milačić, ni da je novinar, kao i da ga „prstom“ nijesu takli, dodajući da ga je obezbjeđenje lokala izbacilo napolje. Takođe, navodi se da je Barović pred tužiocem izjavio da ne poznaje Milačića i da je predmetne večeri pored njega samo prošao i da mu se nije obraćao.¹⁸³

Rješenjem Područnog organa za prekršaje u Podgorici prvobitno su oslobođeni krivice Barović, za prekršaj iz čl. 8 Zakona o javnom redu i miru¹⁸⁴, i Banović i Živković za prekršaj iz čl. 10 stav 2 istog Zakona¹⁸⁵, uz obrazloženje da nije dokazano da su učinili prekršaje za koje je protiv njih podniet zahtjev.

Osnovno državno tužilaštvo je protiv tog Rješenja izjavilo žalbu, koju je Vijeće za prekršaje Crne Gore 15.3.2013. uvažilo i vratilo predmet prvostepenom organu na ponovni postupak.¹⁸⁶ Vijeće je u rješenju od 15.03.2013, utvrdilo brojne propuste u prvostepenom postupku, uključujući i taj da organ za prekršaje nije pozivao na pretrese tužioca, tj. podnosioca zahtjeva, iako je po zakonu na to bio obavezan.¹⁸⁷ Uočeno je i da je izostala sadržajna analiza provedenih dokaza, bitna posebno zato što su se pojedini svjedoci različito izjašnjavali, pa je predloženo da se u novom postupku, pored ostalog, međusobno suoče i okrivljeni i okrivljeni i oštećeni Milačić.

U ponovljenom postupku na ročištu 22. novembra 2013, sudija za prekršaje Mladen Paunović, izdao je nalog za privođenje Barovića, Banovića i Živkovića, jer se nijesu pojavili na tom ročištu, kao ni na prethodna dva.¹⁸⁸ Barović i Banović se nijesu pojavili ni na ročištu 23. januara 2014, ali je sudija rekao da je Barovićev izostanak opravdan. Sljedeće ročište je zakazano za 6. februar 2014.¹⁸⁹

¹⁸¹ „Napad na Milačića: Barović prijetio, telohranitelji ga povrijedili“, *Vijesti*, april 2012. „Ovlašćeni da prebiju“, *Monitor*, 13.4.2012.

¹⁸² „Saslušani Barovićeve prijatelji“, portal *CDM*, 12.4.2012.

¹⁸³ „Ne poznaju Milačića“, *Dan*, 12.4.2012.

¹⁸⁴ Član 8 Zakona o javnom redu i miru ("Sl. list CG", br. 64/2011 od 29.12.2011): „Ko na javnom mjestu izazove osjećanje ugroženosti kod drugog prijetnjom da će napasti na život ili tijelo tog ili njemu bliskog lica, kazniće se za prekršaj novčanom kaznom od 250 eura do 1.500 eura ili kaznom zatvora do 60 dana.“

¹⁸⁵ Član 10 Zakona o javnom redu i miru ("Sl. list CG", br. 64/2011 od 29.12.2011. godine):

(2) „Ko na javnom mjestu fizički napadne drugog ili se fizički obračunava, kazniće se za prekršaj novčanom kaznom od 350 eura do 1.000 eura ili kaznom zatvora do 60 dana.“

¹⁸⁶ Rješenje Vijeća za prekršaje Crne Gore PŽP. br. 373/13-5 od 15.3.2013.

¹⁸⁷ Isto.

¹⁸⁸ Informaciju smo dobili od novinara Milačića.

¹⁸⁹ „Barovića ne mogu da nađu“, *Dan*, 23.1.2014.

8. avgust 2012. – Incident između političara i novinarkе Dana Lidije Nikčević

Novinarka dnevnika *Dan*, Lidija Nikčević, verbalno je napadnuta 8. avgusta 2012. u Nikšiću od strane dvojice funkcionera Socijalističke narodne partije (SNP), nezadovoljnih njenim pisanjem o dešavanjima unutar opštinskog odbora te partije. Slučaj je okončan izvinjenjem političara novinarki.

Nikčević su tom prilikom vrijeđali Milinko Radulović i Milan Jauković, članovi opštinskog odbora SNP u Nikšiću, a Radulović je pokušao i fizički da se obračuna s njom.

Tog dana, Lidija Nikčević je ušla u salu u Nikšiću nakon zasijedanja Glavnog odbora SNP, želeći da napravi fotografiju i uzme izjavu od predsjednika SNP-a Srđana Milića. Članovi opštinskog odbora SNP-a Milinko Radulović i Milan Jauković, prema njenim riječima, počeli su da je vrijeđaju nezadovoljni njenim pisanjem o inicijativi za smjenu člana odbora iz Nikšića Svetozara Golubovića i dešavanjima u opštinskom odboru SNP-a u Nikšiću, tvrdeći da je inicijativu trebalo sakriti od očiju javnosti, nakon čega je Radulović pokušao i da se fizički obračuna s njom.¹⁹⁰ Incident je spriječio predsjednik, kao i još jedan broj članova SNP-a koji su bili u sali. Novinarka Nikčević je primila izvinjenje i nije pokrenula bilo kakav postupak protiv Radulovića i Jaukovića.¹⁹¹

4. oktobar 2012. – Napad na novinare dnevnih listova Vijesti i Dan u Pljevljima

Novinari dnevnika *Vijesti* Goran Malidžan i *Dana* Božidar Jelovac napadnuti su 4. oktobra 2012. po izlasku iz sale u kojoj se održavala predizborna tribina Demokratske partije socijalista (DPS) u Pljevljima, a na kojoj je premijer Igor Lukšić u svom govoru *Vijesti* i *Dan* svrstao u opoziciju i ocijenio da "sve to smučkano zajedno ne miriše tako dobro".¹⁹²

Malidžana je najprije verbalno, a zatim i fizički napao lokalni aktivista DPS-a i bivši policajac Goran Čavić, a kada je izašao iz sale gdje se održavala tribina, njemu je prišao i bivši policajac Slavko Rončević, koji mu je zaprijetio riječima: „Krvi ću ti se napiti jednog dana". Novinar *Dana*, Jelovac, je zatim izvadio fotoaparat da bi dokumentovao napad na Malidžana, nakon čega mu je lokalni aktivista DPS-a Mustafa Brahić, uputio riječi: „seljačino", „bijedo", „fukaro" i „Dan je smeće".¹⁹³ Tadašnji premijer Igor Lukšić je osudio napade na novinare Malidžana i Jelovca i naglasio da ocjenu da su napadi povezani s njegovim govorom na konvenciji DPS-a smatra potpuno neprihvatljivom.¹⁹⁴

Krivični postupak je pokrenut protiv bivšeg policajca Rončevića, dok je prekršajni postupak pokrenut protiv aktivista DPS-a, Čavića i Brahića, kao i novinara Malidžana.¹⁹⁵

Iako je Malidžan tražio izuzeće sudije Vesne Milinković, zbog toga što je ona ranije bila član Opštinskog odbora DPS-a, kao što su i Goran Čavić, Mustafa Brahić i njihovi svjedoci, predsjednik Područnog organa je odbio ovaj zahtjev.¹⁹⁶

Navedeno postupanje predsjednika Područnog organa je suprotno standardu utvrđenom u praksi Evropskog suda za ljudska prava, koji postoji i u domaćem zakonu¹⁹⁷ a koji zahtijeva od suda da u svakom postupku uliva povjerenje javnosti tako što će se postarati da isključi svaku razumnu sumnju u svoju nepristrasnost. U konkretnom slučaju, okolnost da je sudija Milinković svojevremeno

¹⁹⁰ Saopštenje Akcije za ljudska prava dostupno na: <http://www.hracion.org/?p=2110>.

¹⁹¹ Informacije dobijene u razgovoru novinarkе Lidije Nikčević i istraživača Akcije za ljudska prava.

¹⁹² „Napali novinare nakon tribine DPS-a", *Vijesti*, 5.10.2012.

¹⁹³ „Svako malo na novinare se udari", *Vijesti*, 9.10.2012.

¹⁹⁴ „Igor Lukšić osudio napad na novinare", *RTCG, Dnevnik 2*, 5.10.2012. Lukšić je prethodno izjavio da "u Crnoj Gori nema nezavisnih medija, da su *Vijesti* i *Dan* zapravo opozicioni mediji i da sve to zajedno smučkano ne miriše tako dobro".

¹⁹⁵ „Odložen postupak, Malidžan traži i izuzeće sudija zbog saradnje u DPS-u", *Vijesti*, 23.10.2012; „Nema veze što su svi zajedno u DPS-u", *Vijesti*, 27.10.2012.

¹⁹⁶ „Nema veze što su svi zajedno u DPS-u", *Vijesti*, 27.10.2012.

¹⁹⁷ „Sudija ne može vršiti sudijsku dužnost, ako: ... 6) postoje okolnosti koje izazivaju sumnju u njegovu nepristrasnost." (čl. 108, 109 Zakona o prekršajima, *Sl. list CG*, 1/2011, 6/2011 и 39/2011 и čl. 38, st. 1, tač. 6 Zakonika o krivičnom postupku, *Sl. list CG*, 57/2009, 49/2010).

profesionalno bila vezana za partijsku organizaciju čiji su članovi učesnici u postupku, izaziva opravdanu sumnju u njeno nepristrasno postupanje.¹⁹⁸

Jelovac je svjedočio da je ključnog dana stajao na parkingu ispred zgrade Doma Vojske, kada je na 10-ak metara od njega primijetio Čavića i Malidžana, kako se raspravljaju i čuo kako Malidžan kazuje Čaviću: „Djece mi nijesam te gurnuo“, pri čemu je Jelovac odgovorio da ga jeste gurnuo i krenuo prema Malidžanu, ali ga je u tome spriječio Radoje Stevančević. Jelovac je, kako se dalje navodi, čuo kako Malidžan pita Čavića zašto ga je udario, na šta mu je Čavić odgovorio: „Hoćeš li sad da te probodem“, pri tom držeći dvije zastavice u rukama, kao i da je prišao takođe bivši policajac Slavko Rončević, koji je Malidžana uhvatio za ruku i izdvojio ga sa strane. Sud, kako se navodi, nije povjerovao iskazima svjedoka Vukovića i Stevančevića, koji su prethodno negirali da je bilo fizičkog kontakta i da je Čavić udario Malidžana, navodeći da su sa Čavićem u prijateljskim odnosima, te da u pitanju bila obična rasprava.¹⁹⁹

Organ za prekršaje u Pljevljima kaznio je 19.11.2012. aktiviste DPS-a, Gorana Čavića novčanom kaznom u iznosu od 400€ i Mustafu Brahića novčanom kaznom u iznosu od 200€, zbog fizičkog napada i vrijeđanja novinara *Dana* i *Vijesti*. Malidžan je oslobođen optužbe usljed nedostatka dokaza.²⁰⁰

Slavko Rončević je, presudom Osnovnog suda u Pljevljima od 13.12.2012, kažnjen novčanom kaznom od 800€ zbog Ugrožavanja sigurnosti novinara *Vijesti* Gorana Malidžana.²⁰¹ Na ovu presudu je Rončević izjavio žalbu, koju Viši sud nije prihvatio, pa je prvostepena presuda postala pravosnažna u martu 2013. godine.

5. jul 2013. – Prijetnje novinarki nedjeljnika *Monitor* Mileni Perović-Korać

Predsjednik Skupštine Opštine Kolašin, Mile Šuković, grubo je vrijeđao i prijetio novinarki *Monitora* Mileni Perović-Korać i pomoćniku direktora lista Miodragu Rašoviću, 5. jula 2013, nakon objavljenih tekstova u tom listu u kojima su spomenuti Šukovićeva imovina i poslovanje.²⁰² Osnovni sud u Kolašinu osudio je 15. januara 2014. Mileta Šukovića na kaznu od 60 dana zatvora, uslovno na godinu dana, zbog prijetnji upućenih novinarki *Monitora*.

Prema navodima Rašovića, koji je primio telefonski poziv, Šuković je poručio novinarki „da joj je bolje da se javi kako ne bi završila slomljenog nosa“, a nakon što ga je Rašović upozorio da je to krivično djelo, nastavio sa psovkama i uvredama. Novinari nedjeljnika *Monitor* podnijeli su krivičnu prijavu protiv Šukovića zbog prijetnji i on je saslušan u kolašinskoj policiji 9.7.2013.²⁰³

Dana 7.10.2013, Vrhovno državno tužilaštvo je, na zahtjev za pristup informacijama Akcije za ljudska prava, odgovorilo da je u Osnovnom državnom tužilaštvu u Kolašinu formiran predmet protiv osumnjičenog Šuković Mileta zbog krivičnog djela Ugrožavanje sigurnosti (čl. 168 Krivičnog zakonika), da je u toku pribavljanje listinga odlazno dolaznih poziva za telefonske brojeve čiji je korisnik nedjeljnik *Monitor*, radi utvrđivanja vlasnika broja koji je sa tim telefonskim brojevima ostvario

¹⁹⁸ Saopštenje NVO *Akcija za ljudska prava*: <http://www.hracion.org/?p=2523>. Takođe, organi za prekršaje u Crnoj Gori se ne mogu ni smatrati nezavisnim tribunalima kakve za odlučivanje o građanskim pravima i krivičnim optužbama (u koje spadaju i prekršaji prema praksi Evropskog suda za ljudska prava) zahtijeva Evropska konvencija o ljudskim pravima. Od ratifikacije Konvencije, Crna Gora je u ovom smislu zadržala rezervu na član 6, st. 1 Konvencije, i jedina je od bivših jugoslovenskih republika koja nije sprovela reformu organa za prekršaje.

¹⁹⁹ „Za napad i vrijeđanje novinara „Vijesti“ kazna 600 eura“, *Vijesti*, 20.11.2012.

²⁰⁰ „Za napad i vrijeđanje novinara „Vijesti“ kazna 600 eura“, *Vijesti*, 20.11.2012.

²⁰¹ „Rončević da plati 800 eura zbog prijetnji novinaru *Vijesti*“, *Vijesti*, 17.01.2013.

²⁰² Za sistematičan pregled ovih standarda posebno vidjeti Guidelines on impunity – Smjernice Komiteta ministara Savjeta Evrope o iskorjenjivanju nekažnjivosti za teška kršenja ljudskih prava, dokument usvojen na 1110. sjednici 31. marta 2011. godine, Strazbur, neslužbeni prevod dostupan na www.hracion.org.

²⁰³ „Mile Šuković danas na saslušanju“, *Vijesti*, 9.7.2013.

komunikaciju i mjesta sa kojeg je komunikacija ostvarena, te da će nakon dostavljanja traženih dokaza Osnovno državno tužilaštvo u Kolašinu donijeti odluku u ovom predmetu.²⁰⁴

Poslije pet mjeseci od prijave prijetnji, održan je pretres u krivičnom postupku protiv Šukovića. On je pred Osnovnim sudom u Kolašinu negirao krivicu, objasnio da tokom razgovora sa njemu nepoznatom osobom u redakciji *Monitora* nije bilo prijetnji i psovki, ističući da ga niko prije pisanja teksta nije pozvao da traži komentar. Kako navode mediji, Šuković se dalje izjasnio da je sve što je napisano u spornom članku netačno i „puno mržnje prema njegovoj porodici i njemu“. Novinarka Perović Korać je ostala pri svom iskazu. Pomoćnik direktora *Monitora*, Rašović, je takođe ostao pri svom iskazu, dodavši da je u kancelariji, dok je trajao razgovor, bio i zamjenik glavnog urednika Veseljko Koprivica, koji ipak nije mogao čuti Šukovića zbog udaljenosti, ali je čuo Rašovićeve odgovore Šukoviću.

Sud je prihvatio predlog okrivljenog da na posljednje ročište, zakazano za 15. januar, pozove radnike Opštine Kolašin, Nikolu Mulevića i Darka Bulatovića, za koje je Šuković tvrdio da su bili pored njega dok je razgovarao sa Rašovićem, uprkos protivljenju tužiteljke Maje Šćepanović, koja je ukazala na činjenicu da je njima Šuković pretpostavljeni.²⁰⁵ Sudija Arsen Popović je prilikom izricanja presude objasnio da nije uzeo u obzir njihova svjedočenja jer su zaposleni u Opštini, razlikovali su se u nekoliko detalja i odavali utisak da su usmjeravani u vezi sa načinom kako će svjedočiti.²⁰⁶

Osnovni sud u Kolašinu, osudio je 15. januara 2014. predsjednika SO Kolašin Mileta Šukovića na kaznu od 60 dana zatvora, uslovno na godinu dana, zbog prijetnji upućenih novinarki Perović-Korać.²⁰⁷ Šuković je suđenje okarakterisao kao organizovani politički napad na njega, dok je novinarka Perović-Korać izjavila da je zadovoljna presudom.²⁰⁸

21. jul 2013. – Napad na fotoreportera *Vijesti* Ivana Petrušića

Fotoreporter *Vijesti*, Ivan Petrušić, podnio je 21.7.2013. prijavu policiji zbog incidenta koji se dogodio istog dana, treće večeri *Lake fest-a* u Nikšiću, kada su ga, kako tvrdi, fizički i verbalno napali jedan od organizatora festivala, Darko Čolaković i dva muškarca za koje je mislio da su pripadnici obezbjeđenja.²⁰⁹

Petrušić je naveo da se udaljio od ostalih novinara kako bi telefonirao, nakon čega mu je pripadnik obezbjeđenja tražio akreditaciju koja mu je ostala u torbi. Na putu do bekstejdža, kako tvrdi, primjetio je da se čovjek iz obezbjeđenja sapleo, pa je prišao da mu pomogne, nakon čega ga je nepoznata osoba udarila šakom u predjelu vrata, a zatim je i čovjek koji je bio na zemlji ustao i počeo da ga čupa i davi. Petrušić je dalje naveo da su ga ta dvojica pvela do jednog kamiona i da mu je tada prišao čovjek, njemu poznat po imenu „Čoka“, uhvatio ga rukom za lice, prijeteći mu i grubo ga vrijeđajući, nakon čega je rekao obezbjeđenju da ga izbaci.

Čolaković je u izjavi za *Vijesti* negirao tvrdnje Petrušića.²¹⁰

U saopštenju Centra bezbjednosti Nikišić je navedeno da je dežurni ljekar u svom izvještaju konstatovao kod Petrušića lakše tjelesne povrede – oguljotine u predjelu vrata. Službenici policije su podnijeli prekršajnu prijavu protiv Milorada Gajovića i V. Krivokapića, zbog sumnje da su počinili prekršaj iz čl. 10 st. 2 Zakona o javnom redu i miru - fizički napad, kao i Darka Čolakovića koji je osumnjičen da je počinio prekršaj iz čl. 7 st. 2 istog Zakona - grubo vrijeđanje, naročito drsko ili bestidno ponašanje.²¹¹

Na prvom ročištu 3. decembra 2013, svjedočila je novinarka *Vijesti* Ivana Novaković-Leković, koja je saopštila da je tokom svađe Čolaković bio najglasniji, ali da se njegovih riječi, zbog šoka, ne

²⁰⁴ Odgovor Vrhovnog državnog tužilaštva na zahtjev za pristup informacijama, dostupan u arhivi Akcije za ljudska prava.

²⁰⁵ „Sa Milom i Acom ni kafu nijesam popio“, *Vijesti*, 29.11.2013.

²⁰⁶ „Mile Šuković osuđen na kaznu uslovnog zatvora“, Portal *Vijesti*, 15.1.2014; „Uslovna kazna zbog prijetnji“, *Dan*, 16.1.2014.

²⁰⁷ „Mile Šuković osuđen na kaznu uslovnog zatvora“, *Vijesti*, 15.1.2014.

²⁰⁸ „Uslovna kazna zbog prijetnji“, *Dan*, 16.1.2014; „Mile Šuković osuđen na kaznu uslovnog zatvora“, *Vijesti*, 15.1.2014.

može sjetiti.²¹² Prema informacijama koje je NVO *Akcija za ljudska prava* dobila od Ivana Petrušića, slijedeće ročište, koje je bilo zakazano za 16. januar 2014, odloženo je do daljnjeg zbog nemogućnosti vještaka medicinske struke da prisustvuje ročištu.

11. avgust 2013. – Eksplozija pred kućom novinara *Vijesti* i *Monitora* Tufika Softića

Šest godina nakon prvog napada, novinar *Vijesti* i *Monitora*, Tufik Softić, ponovo je napadnut 11. avgusta 2013. godine, kada je u večernjim satima, u dvorište njegove porodične kuće bačena eksplozivna naprava. U vrijeme eksplozije Softić se nalazio u kući sa suprugom i troje djece. Niko nije povrijeđen, a pričinjena je šteta na automobilu Softića.

Policijski vještak je, nakon uviđaja, saopštio Softiću da je u njegovo dvorište bačen snažan eksploziv - trotil.²¹³ Osnovni državni tužilac nije ni izašao na lice mjesta prilikom vršenja uviđaja u ovom slučaju ponovljenog napada na Softića.

Eksplozivna naprava bačena je u dvorište Softića desetak dana nakon što je objavio tekst o Berancu Vladanu Simonoviću, koji je uhapšen krajem jula 2013. zbog sumnje da je sa Rožajcem Velijom Hotom u Crnoj Gori izvršio krivično djelo pranja novca stečenog od prodaje droge u inostranstvu.²¹⁴ Softiću je iz policije nezvanično rečeno da je Simonović prihvatio poligraf i da je ispitivanje obavljeno u istražnom zatvoru u Bijelom Polju, ali nije poznato da li su ga inspektori ispitivali i o posljednjem napadu na Softića ili o njegovom prebivanju 2007. godine. Tužilaštvo je saopštilo da je izvršenje radnje povjereno službenicima Uprave policije CB Berane i da je prikupljanje obavještenja u toku. Uprava policije CB Berane je, postupajući po zahtjevu tužilaštva, izvršila pretres stana i drugih prostorija i uzela listing komunikacija.²¹⁵

Ni tri mjeseca nakon ovog drugog napada na Softića nisu otkriveni ni izvršioca i nalogodavca.²¹⁶

Softiću je iz Uprave policije područne jedinice Berane saopšteno da je u sklopu istrage utvrđeno da je eksploziv koji je bačen u njegovo dvorište napravljen u fabrici eksploziva „Poliex“, u kojoj se desilo nekoliko krađa, i da policija traga za počiniocima.

3. septembar 2013. – Incident između direktora NVO *Institut za javnu politiku* i novinara i fotoreportera *Vijesti*

Prema navodima *Vijesti*, 3.9.2013, direktor NVO *Institut za javnu politiku* Vladimir Beba Popović je napao novinara *Vijesti* Miodraga Babovića i fotoreportera *Vijesti* Luku Zekovića ispred poslovne zgrade *Europointa*, u kojoj su, pored ostalih, smještene kancelarije Instituta za javnu

²⁰⁹ Saopštenje CB Nikšić dostupno na linku: <http://www.mup.gov.me/upravapolicije/centri-bezbjednosti/Niksic/130110/Tri-lica-osumnjicena-da-su-pocinila-preksaje-na-stetu-fotoreportera-ND-Vijesti.html>

²¹⁰ „Čolaković: Držao je monolog, a ima i tetovažu“, *Vijesti*, 23. jul 2013.

²¹¹ Saopštenje CB Nikšić dostupno na linku: <http://www.mup.gov.me/upravapolicije/centri-bezbjednosti/Niksic/130110/Tri-lica-osumnjicena-da-su-pocinila-preksaje-na-stetu-fotoreportera-ND-Vijesti.html>

²¹² „Jesu li volonteri zaduženi da tuku?“, *Vijesti*, 4. oktobar 2013.

²¹³ „Policija šest godina čekala da počne da se bavi dokazima“, *Vijesti*, 15.8.2013.

²¹⁴ „Napad na Softića: Alibi Simonovićevih rođaka na provjeri“, *Vijesti*, 14.8.2013, <http://www.vijesti.me/vijesti/napad-softica-alibi-simonovicevih-rodaka-provjeri-clanak-144184>.

²¹⁵ „Obustavljena istraga za napad na Stojovića“, *Vijesti*, 15.11.2013.

²¹⁶ „Simonović prošao poligraf“, *Vijesti*, 17.11.2013.

politiku, Misija OEBS-a, ambasada Austrije, Generalni konzulat Švajcarske i kancelarija Zaštitnika ljudskih prava i sloboda, dok su se nalazili na službenom zadatku. Osnovno državno tužilaštvo, po utvrđivanju svih okolnosti, pregledom materijala i nakon davanja iskaza, utvrdilo je da nema osnova za procesuiranje Popovića.

Incident se dogodio kada je Popović izašao iz zgrade *Europointa* u pratnji Zorana Jovanovića, pripadnika obezbjeđenja premijera Mila Đukanovića, kada je fotoreporter Luka Zeković napravio nekoliko fotografija Popovića. Prema pisanju *Vijesti*, Popović je počeo da viče „ko ste vi i zašto me fotografišete”. Popović je potom Zekoviću oteo aparat, prijeteci da će mu obrisati sve fotografije ako sam Zeković ne izbriše one na kojima se nalazi Popović. Nakon toga, Popović je sam počeo da briše fotografije, a zatim uputio bujicu uvreda Baboviću i uzeo mu diktafon.²¹⁷

Novinar i fotoreporter su istog dana podnijeli krivičnu prijavu protiv Popovića u kojoj su naveli da ih je Popović vrijeđao i nasilno im oduzeo opremu za rad - fotoaparat i diktafon. Iz Uprave policije su saopštili da su odmah postupili po prijavi i obavijestili Osnovnog državnog tužioca u Podgorici, koji je naložio da se uzme izjava od Popovića, kao i od svjedoka događaja.²¹⁸

Popović je za dnevni list *Pobjeda* izjavio da su navodi *Vijesti* netačni, najavio podnošenje prijave protiv novinara i fotoreportera *Vijesti* zbog povrede privatnosti i lažnog prijavljivanja i konkretno rekao: „Insistirao sam da obrišu slike, što je foto-reporter sam uradio, osim jedne koju sam ja obrisao. Nakon toga sam u ruci ovog drugog primetio diktafon i pitao ga zašto me neovlašćeno snima. On je odgovorio da me nije snimao i uz reči: „majke mi, nisam“, dao mi diktafon da se sam uverim. U međuvremenu je iz zgrade izašao Zoran Jovanović i on je u tom trenutku verovatno već iskonstruisao da bi to mogla da bude neka nasilno stvorena lažljiva tema, pa je potpuno promenio ponašanje i počeo da glumi ugroženog nezavisnog novinara. Kad sam se uverio da me nije snimio, vratio sam mu diktafon, ali je on rekao da ga neće uzeti, već će reći policiji da sam mu ga oteo. Nisam dalje insistirao, samo sam ga upozorio da je davanje lažnog iskaza i prijave krivično delo”.²¹⁹ Popović je za *Pobjedu* takođe izjavio: „Insistirao sam da mi pokažu aparat, što su i uradili. U aparatu su bile moje fotografije. Onda sam opet pitao sa kojim pravom su me slikali i time ugrozili moju privatnost, da bi novinar odgovorio da sam ja javna ličnost na javnom mestu. Objasnio sam im da sam u prostorijama sedišta firme koja nije javno mesto i da ja ne obavljam niti jednu javnu funkciju bilo gde da bi me tretirali kao javnu ličnost”.²²⁰

Na *You tube* se pojavio snimak sa nadzorne kamere susreta Popovića i novinara i fotoreportera *Vijesti* 3. septembra ispred zgrade *Europoint*, na kojem Popović, silazeći niz stepenice, ugleda novinara i fotoreportera koji su ga u tom trenutku fotografisali. Na osnovu pregledanog snimka može se vidjeti da, nakon što im je prišao, započinje s njima konverzaciju, ali s obzirom da se radi o nekoliko metara udaljenosti od nadzorne kamere i da je Popović okrenut leđima, detalje događaja je teško precizirati.²²¹

NVO *Akcija za ljudska prava* smatra da fotografisanje Popovića, izvršnog direktora NVO *Institut za javnu politiku* i nekadašnjeg šefa Biroa za komunikacije Vlade Republike Srbije u vrijeme premijera pok. Zorana Đinđića, na javnom mjestu nije bilo neovlašćeno. Na osnovu standarda Savjeta Evrope on je javna ličnost, koja je dužna da trpi pojačanu pažnju medija. Okolnost da se Popović nalazio u pratnji službenika obezbjeđenja predsjednika Vlade je posebno bila od opravdanog interesa za javnost. Pravo na informisanje javnosti je i zbog toga preovladalo nad njegovim pravom na privatnost i u skladu sa tim je bio dužan da pokaže veću toleranciju prema novinarima.²²²

²¹⁷ „PG tužilaštvo: Nema osnova za krivicu Vladimira Popovića”, *Vijesti*, 7.9.2013.

²¹⁸ „Vladimir Popović napao ekipu ‘Vijesti’”, *Vijesti*, 3.9.2013.

²¹⁹ „Beba Popović: Vijesti lažu, podneću krivičnu prijavu”, *Pobjeda*, 3.9.2013.

²²⁰ Isti tekst.

²²¹ Snimak dostupan na linku: <http://www.youtube.com/watch?v=7PsQ3ObJIoE>. Na *You Tube* se pojavilo više verzija snimka, od kojih su neke bile očigledno kraće od ove navedene. Svi su dostupni na linku: <http://www.vijesti.me/vijesti/policajac-gledao-dok-popovic-psuje-vrijeda-otima-clanak-148691>.

²²² Povodom ove izjave, koju je izvršna direktorica NVO *Akcija za ljudska prava* dala Vijestima, predsjednik izvršnog odbora NVO *Institut za javnu politiku*, prof. Stevan Lilić, u *Pobjedi* je ocijenio da *Vijesti* u saradnji sa *Akcijom za ljudska prava* „vode hajku protiv Instituta za javnu politiku”, „koja se odnosi na njihov neuspjeli pokušaj opstrukcije i eliminacije bilo kog vida konkurencije kada je u pitanju obezbjeđivanje finansiranja njihovih aktivnosti” (“Lilić –Biznis grupu Vijesti - NVO sektor, boli pojava Instituta”, *Pobjeda*, 7.9.2013).

Osnovno državno tužilaštvo, po utvrđivanju svih okolnosti, pregledom materijala i nakon davanja iskaza, utvrdilo je da nema osnova za procesuiranje Popovića.²²³ Vršilac dužnosti Vrhovnog državnog tužioca, Veselin Vučković, je rekao da je tužilaštvo ocijenilo da „nema osnovane sumnje za krivično djelo koje se goni po službenoj dužnosti“, kao i da je nadležni tužilac „naložio policiji da ocjeni da li ima osnova za prekršajno gonjenje“.²²⁴ Ovakav pristup prebacivanja odgovornosti na policiju je neobičan, jer po pravilu je državni tužilac taj koji procjenjuje da li postoje osnovi za prekršajno gonjenje, koje onda taj organ i sprovodi.

Dnevnik *Vijesti* je objavio da su službenici Centra bezbjednosti Podgorica, „nakon sprovedenih policijskih mjera i radnji - uzimanja izjava od aktera i svjedoka događaja, kao i pregleda video zapisa, ocijenili da u radnjama V.P. nema elemenata prekršaja“.²²⁵

Pravni zastupnici Vladimira Popovića, podnijeli su Osnovnom državnom tužilaštvu u Podgorici krivičnu prijavu protiv novinara *Vijesti*, Miodraga Babovića i fotoreportera tog lista Luke Zekovića, zbog krivičnog djela Lažno prijavljivanje.²²⁶ Osnovno državno tužilaštvo u Podgorici je 23.1.2014. odbacilo tu krivičnu prijavu.²²⁷

17. septembar 2013. – Vrijeđanje novinara *Monitora* Marka Milačića

Dana 17.9.2013. novinar nedjeljnika *Monitor*, Marko Milačić, prijavio je policiji verbalni napad od strane izvršnog direktora kompanije „Rudo Montenegro“ Aleksandra Braca Miranovića, tvrdeći da ga je Miranović grubo izvrijeđao na javnom mjestu. Kako navode mediji, Milačić tvrdi da mu se, dok je razgovarao telefonom, iz automobila obratio Miranović, koji je bio na mjestu vozača i verbalno ga napao rekavši mu, između ostalog, „splaćinice“, kao i „da su ga potkupili“. Istakao je da postoji mogućnost da je događaj snimljen nadzornim kamerama Višeg državnog tužilaštva, kao i da će imena očevidaca naknadno dostaviti. Kako se navodi, Milačić tvrdi da je Miranović nakon incidenta, nastavio da ga prati svojim automobilom sve dok nije ušao u radnju.

Milačić tvrdi da je do verbalnog napada došlo zbog toga što je pisao o privilegovanim firmama u zdravstvu koje uživaju naklonost ministra zdravlja Miodraga Radunovića, gdje je između ostalog navodio i da je Vlada, na predlog Ministarstva zdravlja, donijela Odluku o mreži zdravstvenih ustanova u kojoj je i firma „Rudo Montenegro“.

Povodom ovog incidenta, inspektori policije su istog dana saslušali Miranovića, koji je negirao tvrdnje Milačića.²²⁸ Sem saslušanja imenovanih, ostale radnje nijesu preduzete do 30. januara 2014.

20. oktobar 2013. i 8. novembar 2013. – Kamenovanje redakcije *Vijesti*

Redakcija *Vijesti* je u periodu od mjesec dana 2013. godine kamenovana dva puta. Prvi napad se dogodio nakon Parade ponosa, 20. oktobra u Podgorici, kada je grupa huligana kamenovala zgradu *Vijesti* i polomila staklo na prozoru redakcije *Portala Vijesti*. Kamenovan je i službeni automobil *Vijesti*, koji je bio parkiran ispred zgrade. Policija nije pronašla počinioca ovog napada.²²⁹

Novi napad na prostorije redakcije *Vijesti* se dogodio 8.11.2013. Tri nepoznata muškaraca su prišla glavnom ulazu redakcije i prozor najprije razbili ogromnim kamenom, a zatim i manjim, što su

²²³ „PG tužilaštvo: Nema osnova za krivicu Vladimira Popovića“, *Vijesti*, 7.9.2013.

²²⁴ „Policija na muci: Još ne znaju šta da rade“, *Vijesti*, 26.10.2013.

²²⁵ „Popović neće odgovarati za napad na novinare“, *Radio Slobodna Evropa*, 2.11.2013.

²²⁶ „Beba tužio novinare 'Vijesti'“, *Dan*, 11.10.2013.

²²⁷ „Odbačena prijava Bebe Popovića protiv reportera 'Vijesti'“, *Vijesti*, 24.1.2014.

²²⁸ „Marko Milačić prijavio Miranovića zbog vrijeđanja“, *Vijesti*, 18.9.2013.

²²⁹ „Poslije Parade: Privedeno 60 huligana, na ulicama mirno“, *Vijesti*, 20.10.2013.

zabilježile nadzorne kamere ispred redakcije *Vijesti*. Povodom događaja, na informativni razgovor je privedeno više osoba.²³⁰ Do 30. januara 2014. nije objavljeno da su otkriveni počinioci.

16. novembar 2013. – Vrijeđanje direktorice nedjeljnika *Monitor* Milke Tadić-Mijović

Novinarki i direktorici nedjeljnika *Monitor*, Milki Tadić-Mijović, 16. novembra 2013, nepoznata osoba je uputila vulgarnu i uvredljivu sms poruku, koju je Tadić-Mijović doživjela i kao prijetnju, dan nakon što je objavljena njena kolumna u *Monitoru* „Ples sa diktatorom”.²³¹ U anonimnom SMS-u, pored drugih uvreda i najave otkrivanja navodnih informacija iz njenog privatnog života, nazvana je i „Milkom Kilomudić”, što je citat jedne od prethodnih uvreda na njen račun kolumniste dnevnika *Pobjeda*, Marka Vešovića, u koautorstvu sa Šekijem Radončićem. Zbog ove i drugih sličnih uvreda, kojima je izlagana u kontinuitetu, Tadić-Mijović je zajedno sa kolegicom Milenom Perović-Korać, prethodno podnijela građansku tužbu protiv *Pobjede*.²³² Osim u državnoj *Pobjedi*, Tadić-Mijović je istim pogrđnim imenom nazivana i od strane srpskog portala *E-novine*, koji je prenio isto.

Tadić-Mijović je Centru bezbjednosti Podgorica podnijela prijavu protiv nepoznatog lica, a službenici CB Podgorica su o događaju obavijestili Osnovnog državnog tužioca u Podgorici.²³³

U *Pobjedi* 13. januara 2014, kolumnista Marko Vešović je objavio da je Šeki Radončić autor navedene SMS poruke, što je Radončić dan kasnije, u saopštenju i potvrdio, odbacivši optužbe da se radi o prijetećim porukama.²³⁴

Milka Tadić-Mijović je izrazila bojazan da je policija duže vrijeme znala da je Radončić autor poruke, ali da mu je oklijevanjem da reaguje pružila šansu da objasni motive poruke, i istakla uvjerenje da je Radončić „samo mali šraf koga koristi vrh države” u nastojanju da zaustavi izvještavanje nezavisnih medija.²³⁵

Tadić-Mijović je zatim podnijela krivičnu prijavu protiv novinara Šekija Radončića zbog ugrožavanja sigurnosti u produženom trajanju, objašnjavajući da je „u pitanju djelo koje se vrši u produženom trajanju od više godina, od strane prije svega Radončića i Vešovića, uz saradnju i aktivnu podršku glavnog urednika *Pobjede*, a moguće i još nekih lica koja rukovode ovom novinom, odnosno lica u državnom aparatu”.²³⁶ Kao podstrekača je navela glavnog urednika *Pobjede*, jer su u Vešovićevoj kolumni nastavljene ranije uvrede na njen i račun njene porodice i kolega „kako bi živjeli u strahu od nasilja i represija”. Naglasila je da oni godinama unose nesigurnost i zabrinutost u njen privatni život, zbog čega vjeruje da se radi o krivičnom djelu u produženom trajanju, posebno imajući u vidu bombaške napade, prijetnje, prebijanja i ukupan ambijent nesigurnosti novinara u Crnoj Gori.

I Medijsko samoregulatorno tijelo (MSS) je od početka svog rada 1. aprila 2012, kritikovalo serijal grubog vrijeđanja Tadić-Mijović i drugih u dnevniku *Pobjeda*,²³⁷ čiji je osnivač država i koji se još uvijek nalazi u većinskom državnom vlasništvu uprkos zakonom propisanoj obavezi njegove

²³⁰ „Atmosfera linča stvorila vlast”, *Dan*, 11.11.2013, <http://www.dan.co.me/?nivo=3&rubrika=Hronika&clanak=405278&datum=2013-11-10&naslov=Atmosfera%20lin%20stvorila%20vlast>.

²³¹ „Prijetnje Milki Tadić-Mijović”, *Vijesti*, 17.11.2013.

²³² „Tužba protiv *Pobjede* i Kusovca: Primitivizmom podsticali na nasilje i mržnju”, *portal Vijesti*, Milka Tadić-Mijović i Milena Perović tuže Po

bjeđu i Srđana Kusovca, *portal Analitika*, 27.11.2013.

²³³ „Prijetnje Milki Tadić-Mijović”, *Vijesti*, 17.11.2013.

²³⁴ „Radončić: Neka Tužilaštvo ispita jesam li slao prijeteće poruke Milki Tadić-Mijović”, *portal CdM*, 14.1.2014. „Neka Tužilaštvo ispita jesam li slao prijeteće poruke Milki Tadić-Mijović”, *Dnevne novine*, 15.1.2014.

²³⁵ „Neka Tužilaštvo ispita jesam li slao prijeteće poruke Milki Tadić-Mijović”, *Dnevne novine*, 15.1.2014.

²³⁶ „Htjeli bi da nas natjeraju da stalno živimo u strahu”, *Vijesti*, 15.1.2014.

²³⁷ Izveštaj MSS-a broj 1, za period 1. april – 15. maj 2012, str. 8; Izveštaj MSS-a broj 3, za period 1. avgust – 1. oktobar 2012, str. 4; Izveštaj MSS-a broj 8, za period 15. jul 2013 – 1. oktobar 2013, str. 12; Izveštaj MSS-a broj 9, za period 1. oktobar 2013 – 1. decembar 2013, str. 16; Izveštaj MSS-a broj 1, za period 1. april – 15. maj 2012, str. 8: „MSS je u proteklom periodu registrovao veliki broj uvreda na lični račun u pojedinim crnogorskim medijima, a posebno u kolumnama, Marka Vešovića...”

privatizacije do 2004. godine.²³⁸ Iako su Tadić-Mijović i druge novinarke, koje su u *Pobjedi* bile izložene kampanji vulgarnog vrijeđanja, apelovale 2012. godine na predsjednika Vlade Crne Gore Igora Lukšića, da utiče na takvu uređivačku politiku *Pobjede*²³⁹, medija čiji je odgovorni osnivač i većinski vlasnik država, on je odbio je da to učini sa obrazloženjem da „se Vlada ne miješa ni u uređivačke politike drugih medija u Crnoj Gori”.²⁴⁰

Radončić je istog dana kada je Tadić-Mijović podnijela prijavu protiv njega, najavio podnošenje krivične prijave protiv nje, urednika *Monitora* Esada Kočana, osnivača i vlasnika *Monitora* Miodraga Perovića, kao i glavnog urednika *Vijesti*, Mihaila Jovovića, zbog kontinuiranog ugrožavanja njegove sigurnosti i finansijskih malverzacija u *Monitoru*, koje su mu navodno poznate, jer je on dugi niz godina pisao za taj nedjeljnik.²⁴¹ Najavio je da će u prilog svoje prijave kao dokaz podnijeti „tekstove pune jezika mržnje, vulgarnih podmetanja i prijetnji, nacionalističkih uvreda, diskriminisanja po osnovu vjere, nacije, čak i diskriminacija zbog članova porodice”.²⁴²

2012. i 2013. – Prijetnje direktoru NVO *LGBT Forum progres* Zdravku Cimbaleviću

Zdravko Cimbalević, osnivač i prvi direktor NVO *LGBT Forum progres*, prva je osoba u Crnoj Gori koja je javno objavila svoju homoseksualnu orijentaciju, i koja je zbog toga i ugrožene bezbjednosti usled svog aktivizma za ljudska prava bila prinuđena da traži azil u drugoj državi.

Cimbaleviću je u novembru 2013. zvanično odobren politički azil u Kanadi, na osnovu procjene imigracionog odbora te države da Crna Gora nije u stanju da ga zaštiti, jer je državno tužilaštvo olako tretiralo brojne izlive mržnje i prijetnje koje su mu upućivane 2012. i 2013. godine.

NVO *LGBT Forum progres* je 2013. u odnosu na aktiviste za prava LGBT populacije registrovao 136 prijetnji smrću, 58 slučajeva uvreda, posebno 53 slučaja kvalifikovanja LGBT osoba kao bolesnih, kao i 25 fizičkih i verbalnih napada na LGBT osobe i aktiviste, što dovoljno govori o stepenu ugroženosti te populacije u Crnoj Gori. Samo Zdravku Cimbaleviću iste godine upućeno je 109 prijetnji smrću, dvije najave otmice, 11 prijetnji prebijanjem i 51 uvreda zbog njegovog seksualnog opredjeljenja.

U Budvi je 24. jula 2013. održana prva „Parada ponosa” u Crnoj Gori. Noć prije njenog održavanja, nepoznate osobe su svuda po gradu izlijepile umrlice sa imenom Cimbalevića, koji je bio jedan od organizatora. Do danas nisu otkriveni izvršioci ove akcije. Cimbalević je i preko društvene mreže Fejsbuk primio oko stotinu prijeteci poruka, u kojima mu se pretilo i smrću, zbog čega je od policije tražio da urade procjenu njegove bezbjednosti, strahujući zbog ozbiljnih prijetnji. Iako je više stotina građana pokušalo da linčuje učesnike prve parade ponosa u Budvi, svega 32 ih je prekršajno procesuirano zbog remećenja javnog reda i mira, dok ni jedan krivični postupak nije pokrenut. Cimbalević je saopštio da ne bi tražio azil u Kanadi da je bar jedna osoba bila osuđena za nasilje u Budvi. Čelnici *LGBT Forum Progres* tvrde da postupci koji se i pokrenu zbog nasilja ili prijetnji nasiljem LGBT osobama predugo traju, dok je pravna kvalifikacija tih slučajeva od strane državnih tužilaca po njima nezadovoljavajuća, jer se sve svodi samo na prekršaje.

Ubrzo pošto je Cimbalević napustio Crnu Goru, u Podgorici je 20. oktobra 2013. održana druga Parada ponosa koju je, i pored prisustva 2000 policajaca na ulicama i dobro organizovanog obezbjeđenja samog skupa, takođe obilježilo nasilje. Tokom nekoliko odvojenih incidenata, više grupa huligana napalo je policiju i kamenovalo redakciju *Vijesti*, povrijeđeno je 20 osoba, a uhapšeno 60 demonstranata.

²³⁸ Zakon o medijima, čl. 47, st. 1 (*Sl. list RCG*, br. 51/2002 i 62/2002).

²³⁹ „Novinarke traže da Lukšić reaguje na *Pobjedin* govor mržnje”, *Vijesti*, 11.4.2012.

²⁴⁰ „Lukšić: Vlada se neće miješati u uređivanje *Pobjede*”, *Vijesti*, 12.04.2012.

²⁴¹ „Radončić: Krivične prijave protiv Tadić-Mijović, Perovića, Jovovića i Kočana”, *portal Analitika*, 15.1.2014.

²⁴² Isto.

16. decembar 2013. – Obijanje automobila novinara Darka Ivanovića

U noći 16. decembra 2013. obijen je automobil novinara i urednika emisije *Robin Hud*, Darka Ivanovića, ispred zgrade u kojoj stanuje u Podgorici. Dan nakon napada na Ivanovićev automobil, policija je uhapsila Roberta Banušija, koji je navodno priznao da je obio Ivanovićev automobil. Mjesec dana kasnije, u izjavi za *Robin Hud*, Banuši je rekao da je priznanje potpisao pod prinudom inspektora i da je o tome još 18. decembra 2013. obavijestio i državnog tužioca prilikom davanja izjave. Policija je negirala njegove navode tvrdeći da je postupano po zakonu, ali je tužilaštvo saopštilo da za sada ne postoji osnovana sumnja da je Banuši te noći počinio razbojništvo na štetu Ivanovića. Ipak, Osnovno državno tužilaštvo do kraja rada na izvještaju u januaru 2014. nije odgovorilo na zahtjev Ivanovićevog pravnog zastupnika i dostavilo kompletne spise ovog predmeta, tako da se ne može provjeriti da li je Banuši tužioca još u decembru obavijestio da ga je policijski inspektor prinudio na davanje lažne izjave, kako tvrdi.

Ivanović je saopštio da ništa od vrijednih stvari iz njegovog automobila nije ukradeno, već su stvari samo razbacane. On vjeruje da su provalnici htjeli da ukradu povjerljiva dokumenta koja se tiču privrednog kriminala, sumnjivih privatizacija i nepravilnosti u sistemu zdravstva, koja je ponio sa sobom.²⁴³

Policija je uhapsila Roberta Banušija pod sumnjom da je obio Ivanovićev automobil, kao i tri druga automobila, kako su mediji nezvanično saznali, navodeći i da je od ranije poznat policiji i da je priznao izvršenje djela.²⁴⁴ Međutim, Ivanović je 17. januara u emisiji RTCG „Robin Hud“ emitovao snimak svjedočenja Banušija, u kome tvrdi da mu je policija iznudila priznanje i da on nije obio Ivanovićev automobil. Banuši je u toj izjavi naveo da mu je policijski inspektor Elvir Tošić rekao da mora da potpiše već pripremljenu izjavu, i da mu je tom prilikom dao 5 € i novac za hranu, te da je sve to saopštio i prilikom saslušanja kod državnog tužioca 18. decembra 2013. U istoj emisiji, Ivanović je pročitao saopštenje u kome Uprava policije kaže da su Banušijevi navodi netačni, te da su obavještenja od njega policijski inspektori prikupljali na zakonit način. Naknadno je inspektor Tošić demantovao tvrdnje Banušija i drugim medijima.²⁴⁵

Ivanović je u „Robin Hud“-u citirao i saopštenje tužilaštva u kome se konstatuje da, na osnovu raspoloživih podataka, „još uvijek ne postoje osnovi sumnje da je Banuši izvršio krivično djelo na štetu vlasnika tri obijena vozila“. Tužilaštvo je podsjetilo da je zaključak donešen na osnovu činjenice da „iz obijenih vozila ništa nije oduzeto, iako je je u Ivanovićevom vozilu bilo vrijednih predmeta“. Banuši je, kažu u tužilaštvu, priveden dežurnom tužiocu i, u prisustvu tumača za albanski jezik, iznio odbranu i taj zapisnik svojeručno potpisao. Istraga je utvrdila da tragovi nađeni u vratima automobila pripadaju osobi iz firme za registracije vozila, dok je pronađeni šrafciğer kojim je probodeno sjedište u Ivanovićevom vozilu poslat na vještačenje u Forenzički centar Uprave policije u Danilovgradu.²⁴⁶ Banuši se od 18. decembra nalazi na odsluženju kazne u Zavodu za izvršenje krivičnih sankcija u Spužu.²⁴⁷

Ostalo je nejasno zašto Osnovni državni tužilac Saša Čađenović nije pokrenuo istragu protiv inspektora Elvira Tošića, ako je tačno da je Banuši obavijestio tužioca prilikom saslušanja da ga je policija navela da da lažni iskaz.

Ivanović je kazao da on i njegova porodica već duže vrijeme dobijaju prijetnje zbog emisije *Robin Hud*, te da nije prijavio bušenje gume na automobilu koje se desilo pet mjeseci ranije.

On je sredinom decembra 2013. tužio državu Crnu Goru, tražeći 10,000 eura zbog nezakonitog hapšenja pri izvještavanju o prinudnom iseljenju podgoričanke Jelene Vukićević od

²⁴³ „Ivanović: Tražili su dokumenta jer istražujem privredni kriminal“, *Vijesti*, 17.12.2013.

²⁴⁴ „Uhapšen osumnjičeni za obijanja Ivanovićevog auta: Tvrdi da je obio još tri“, *Vijesti*, 18.12.2013. „Uhapšen osumnjičeni za obijanje automobila Darka Ivanovića“, *Portal CdM*, 18.12.2013.

²⁴⁵ „Navodi iz emisije su apsolutno netačni. Sve je rađeno po zakonu, a o svakom posupku sa Banušijem, upoznat je zamjenik Osnovnog državnog tužioca“, kazao je Tošić („Inspektor: Slučaj Banuši je iskonstruisan“, *Portal CdM*, 20.1.2014).

²⁴⁶ Emisija „*Robin Hud*“, RTCG od 17.1.2014.

²⁴⁷ „Otisak prsta za pet eura i hamburger“, *Dnevne novine* str. 9, od 19.1.2014.

29.1.2013, a snimak hapšenja koji su napravile Ivanovićeve kolege predložen je Sudu kao dokaz²⁴⁸. Ivanović je tada, sa lisicama na rukama, u pratnji više policajaca sproveden u Centar bezbjednosti Podgorica, gdje je, po sopstvenom kazivanju, više od četiri sata zadržan bez saslušanja, a zatim odveden na saslušanje kod sudije za prekršaje²⁴⁹ koji je ročište zakazao za 18. decembar 2013. Ivanović je rekao *Akciji za ljudska prava* da su na tom ročištu saslušana dva svjedoka, načelnik Interventne jedinice koja je sprovela iseljenje i istražni sudija, koji su tvrdili da ih je novinar ometao u izvršenju sudske naredbe o iseljenju. On je saopštio da se, prilikom iznošenja odbrane, između ostalog pozvao i na video dokaz, kao i da još uvijek nije određen datum za novo ročište.²⁵⁰

26. decembar 2013. – Eksplozija pred redakcijom Vijesti

U večernjim časovima 26. decembra 2013. na prostorije redakcije *Vijesti* ispod prozora kancelarije glavnog odgovornog urednika Mihajla Jovovića bačen je eksploziv, a do kraja januara 2014. nijesu pronađeni počinioci.

U vrijeme napada u redakciji se, pored Jovovića, nalazilo još petnaestak osoba, ali niko nije povrijeđen. Od jake detonacije su popucala stakla na prostorijama redakcije. Ovaj podgorički dnevnik objavio je informaciju da se na snimcima sigurnosnih kamera vidi kako napadač, sa kapuljačom na glavi, prilazi zgradi *Vijesti*, ispod prozora urednika postavlja eksplozivnu napravu i nestaje iz kadra, nakon čega se, poslije minut i po, na snimku vidi bljesak eksplozije. List dalje navodi da je iz podgoričke policije saopšteno da je blokiran čitav grad u potrazi za crnom "opel korsom", koja se, kako su saopštili, velikom brzinom udaljila od redakcije, iza zgrade *Pobjede* ka Kliničkom centru i da je isti automobil potom uočen kako velikom brzinom ide ka Dječjoj bolnici, a zatim ka Zabjelu.

Na licu mjesta je izvršen uviđaj, kojim je rukovodio zamjenik Osnovnog državnog tužioca u Podgorici uz prisustvo vještaka za požare, eksplozije i havarije, a iz Uprave policije *Vijestima* je saopšteno da „službenici Ministarstva unutrašnjih poslova – Uprave policije, Centra bezbjednosti Podgorica, uz podršku Sektora kriminalističke policije, preduzimaju intenzivne aktivnosti na rasvjetljavanju aktiviranja eksplozivne naprave na štetu ND *Vijesti*“.²⁵¹ Do kraja rada na izvještaju, 30. januara 2014, nije bilo informacija o napretku u istrazi.

31. decembar 2013. – Kamenovanje prostorija redakcije NTV Montena

Prostorije redakcije NTV Montena u podgoričkom naselju Blok VI kamenovane su u večernjim časovima 31. decembra 2013, a do 30. januara 2014. nije objavljeno da su počinioci pronađeni.

Direktor televizije Montena, Đuro Vučinić, kazao je za Portal RTCG da je napad na tu medijsku kuću očigledno planiran i namjeren, da mu nijesu poznati motivi napada, ali da je prava sreća da se u tom trenutku niko nije nalazio u prostoriji koja je kamenovana.²⁵²

²⁴⁸ „Tražili su dokumenta jer istražujem privredni kriminal“, *Vijesti*, 17.12.2013, <http://www.vijesti.me/vijesti/ivanovic-trazili-su-dokumenta-jer-istrazujem-privredni-kriminal-clanak-166708>.

²⁴⁹ „Darko Ivanović nakon saslušanja pušten na slobodu“, *Vijesti*, 29.11.2013, <http://www.vijesti.me/vijesti/darko-ivanovic-nakon-saslusanja-pusten-slobodu-clanak-163169>.

²⁵⁰ Darko Ivanović saopštio u telefonskom razgovoru istraživačima *Akcije za ljudska prava* 30.1.2014.

²⁵¹ „Dinamitom na "Vijesti": Hoće li država zatvarati ubice ili ubijati medije?“, *Vijesti*, 27.12.2013, <http://www.vijesti.me/vijesti/dinamitom-vijesti-hoce-li-drzava-zatvarati-ubice-ili-ubijati-medije-clanak-168540>.

²⁵² „Kamenom na TV Montena“, *Portal RTCG*, 30.12.2013.

3. januar 2014. – Napad na novinarku Dana Lidiju Nikčević

Novinarku dnevnog lista *Dan*, Lidiju Nikčević, brutalno je pretukao maskirani napadač 3. januara 2014. u večernjim časovima ispred dopisništva tog lista u Nikšiću. Do 30. januara 2014. nije objavljeno da policija bilo koga sumnjiči za ovaj napad.

Nepoznati izvršilac, obučen u crni kombinezon, s fantomkom na glavi, na Nikčeviću je nasrnuo s leđa, uhvativši je za rame, nakon čega je udario palicom po glavi, nanijevši joj više povreda uz obilno krvarenje. Novinarka je pružala otpor, usled čega je zaradila i povrede ruke, a napadač je pobjegao nakon što je ona počela da doziva pomoć.

Mediji su prenijeli da je Nikčevićevoj ukazana pomoć u nikšićkoj Bolnici, a direktor bolnice, Ilija Ašanin, dao je kontradiktornu izjavu da je Nikčević zadobila lakše tjelesne povrede u predjelu glave, ali i da je konstatovan potres mozga.

Iz Uprave policije su saopštili da je tužilac napad na Nikčeviću kvalifikovao kao krivično djelo razbojništvo u pokušaju "na osnovu izjave oštećene i drugih činjenica." Mediji su neposredno posle napada, 3. januara 2014, objavili da je ona saopštila da je napadač u jednom trenutku "povukao za torbu". Lidija Nikčević je odgovorila da je zaprepašćena odlukom tužilaštva da napad na nju kvalifikuje kao razbojništvo u pokušaju. Ona je kazala da se napad nikako ne može okarakterisati kao razbojništvo, jer ju je napadač brutalno i ciljano tukao palicom po glavi, a ništa od stvari joj nije otuđio. Nikčevićeva je kazala da nijesu istiniti navodi da je ona izjavila da ju je napadač vukao za torbu o čemu svjedoče i povrede koje je zadobila. NVO *Akcija za ljudska prava* takođe smatra da, sudeći po načinu na koji je izveden i povredama, napad na novinarku Nikčević izgleda prije kao pokušaj ubistva nego pokušaj krađe.

Prema poslednjim informacijama, policija je od Nikčevićeve uzela sve tekstove koje je objavljivala 2013. godine do dana napada. Njen kaput i tašna poslata su na ispitivanje u Forenzički centar u Danilovgrad. Saslušano je i više lica.